

Hiusalan työsuunnitelmat
- oppimisen ohjaamisen välineenä

Kokkonen, Anne

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Tikkurila

Hiusalan työsuunnitelmat
- oppimisen ohjaamisen välineenä

Anne Kokkonen
Kauneudenhoitoala
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2010

Anne Kokkonen

Hiusalan työsuunnitelmat - oppimisen ohjaamisen välineenä

Vuosi 2010 Sivumäärä 54

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeiden päivittäminen hiusalan perustutkintoa opettaville oppimisen ohjaamisen välineeksi. Lomakkeita voidaan käyttää myös hiusalan ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Hiusalan opetussuunnitelman päivittäminen ja tutkinnon perusteiden tarkistaminen vuonna 2009 aiheutti tarpeen ajantasaistaa, käytössä olevat lomakkeet tarkistetun opetussuunnitelman mukaiseksi. Työn tavoitteena oli selkeyttää asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeiden sisältöä, sekä tehdä niistä työelämälähtöisiä, hiusalan oppimisen ohjaamisen välineitä.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on Koulutuskeskus Salpauksen hiusalan osasto. Opinnäytetyön teoriapohja käsittelee oppimisen ohjaamista konstrukttiivisen oppimisteorian näkökulmasta, joka tällä hetkellä on vallitseva oppimiskäsitys Koulutuskeskus Salpauksen ammatillisessa peruskoulutuksessa.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi hiusalan oppimisen ohjaamisen välineeksi suunnitellut, työelämälähtöiset asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeet, jotka ovat työn lopussa liitteenä. Lomakkeet ovat hyödynnettävissä Koulutuskeskus Salpauksessa hiusalan perustutkinnon (parturi-kampaajan) opintoja ohjatessa. Lomakkeet ovat opetustarkoitukseen vapaasti käytettävissä.

Anne Kokkonen

Work plan forms in the field of hairstyling - a tool for learning guidance

Year 2010 Pages 54

The aim of this thesis is to update the hairdressers' customer analysis and work plan forms in vocational studies. These work plan forms are created to be a tool for learning guidance in hairstyling studies. These forms can also be used in proficiency exams. Hairdressers' curricula and vocational qualifications were updated in 2009, which created a need to update the current forms. The aim of this thesis is to simplify the hairdressers' customer analyses and work plan forms as well as to make them more useful for teaching.

The thesis was assigned by the department of hairdressing in Salpaus Further Education. The theory applied in the thesis deals with constructivism from the viewpoint of learning. Constructivism is the dominant concept of learning in the vocational education of Salpaus Further Education.

Hairdressers' work plan forms that are based on working life and created for learning guidance were developed as a result of this thesis. The forms are annexed to the thesis. The forms will be used in the department of hairdressing in Salpaus Further. These forms can be used for educational purposes in hairstyling studies.

Key words: evaluation, analysis, constructivism, hairdresser, work planning

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Koulutuskeskus Salpaus taustaa.....	7
2.1	Hiusalan perustutkinnon tavoitteet ja tutkinnon muodostuminen.....	7
2.2	Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia	8
3	Konstruktivistinen oppimiskäsitys eri näkökulmista	9
3.1	Oppijan näkökulma	9
3.2	Opettajan rooli konstruktivismin mukaan	10
3.3	Konstruktivismi ja arviointi	11
4	Työsuunnitelman tarkoitus	13
4.1	Työanalyysi	13
4.2	Työsuunnitelmalomake	13
5	Asiakasanalyysi- työsuunnitelma- ja arviointilomake	14
5.1	Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeisiin tehdyt yleiset muutokset	15
5.2	Värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake	16
5.2.1	Asiakasanalyysilomakkeeseen tehdyt muutokset	17
5.2.2	Muutokset työsuunnitelmaan	19
5.3	Palvelutapahtuman arviointilomake.....	22
6	Opinnäytetyön valmistumisprosessi	25
6.1	Lomakkeiden suunnitteluvaihe	26
6.2	Asiakasanalyysi- työsuunnitelmalomakkeiden työstäminen	27
6.3	Lomakkeiden valmistuminen	27
7	Opinnäytetyön arviointi ja tavoitteiden saavuttaminen.....	28
7.1	Mitä opin	29
7.2	Työn hyödynnettävyys	29
	Lähteet.....	31
	Kuvat	33
	Liitteet	34

Opetushallitus uudisti vuosina 2006- 2010 kaikkien 52 ammatillisen perustutkintojen opetussuunnitelmien perusteet. Ammatillisen koulutuksen perustutkintojärjestelmää kehitettiin työelämän ja yksilöiden osaamistarpeiden näkökulmasta. Uudessa opetussuunnitelmassa vahvistettiin ammatillisen perustutkintojen työelämävastaavuutta ja osaamisperusteisuutta. (Opetushallitus 2010:1.) Hiusalan ammatillisen perustutkinnon uudistettu opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2009 (Opetushallitus 2009: 3).

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Päijät-Hämeen Koulutus konserniin kuuluva Koulutuskeskus Salpauksen hiusalan osasto. Koulutuskeskus Salpauksen johtokunta ja ammattiosaamisen toimikunta hyväksyi keväällä 2010 Opetushallituksen 2009 päätöksen mukaisesti laaditun, Salpauksessa käytettävän, hiusalan opetussuunnitelman. Opetussuunnitelman perusteiden tarkistuksen myötä tuli tarve päivittää myös Koulutuskeskus Salpauksen hiusalan asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeet. Minulle tarjoutui mahdollisuus päivittää lomakkeet tarkistetun hiusalan opetussuunnitelman, työelämälähtöisyyden, ammattitaitovaatimusten ja pedagogisen strategian mukaiseksi. Hiusalan asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeiden tarkoitus on toimia hiusalan perustutkinnon ammatillisten aineiden oppimisen ohjaamisen välineenä. Lomakkeita tullaan käyttämään myös hiusalan ammattiosaamisen näyttöjen arviointitilanteissa.

Opinnäytetyön tuotoksena valmistuneet asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeet tarkastaa työelämän yhteyshenkilö. Hänen tehtävänä on testata lomakkeiden toimivuutta käytännön tilanteissa hiusalan (parturi-kampaajan) ammatillisessa peruskoulutuksessa. Työelämän yhteyshenkilö arvioi myös lomakkeille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen, sekä antaa palautetta mahdollisia korjauksia varten.

Teoriataustana opinnäytetyössä käsitellään konstruktivistista oppimisteoriaa opiskelijan, opettajan ja arvioinnin näkökulmista. Konstruktivistinen oppimiskäsitys on tällä hetkellä vallitseva oppimisenäkemyks Koulutuskeskus Salpauksessa. Opinnäytetyössä käsitellään myös opiskelijan oppimisen motivointia arvioinnin ja palautteen kautta. Opinnäytetyön painopiste on itse tuotoksessa, hiusalan asiakasanalyysi- työsuunnitelma- ja arviointilomakkeissa. Avaan yhden, värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeen sekä siihen tehdyt muutokset perusteluineen. Lomakkeet ovat sekä liitteenä raportin lopussa että tallennetaan Koulutuskeskus Salpauksen yhteisille verkkosivuille, jossa ne ovat hiusalan opettajien käytettävissä.

2 Koulutuskeskus Salpaus taustaa

Opinnäytetyöni toimeksiantajana on Lahden, Koulutuskeskus Salpauksen hiusalan osasto. Seuraavana kerron taustaa Koulutuskeskus Salpauksesta sekä hiusalan ammatillisen perustutkinnon tavoitteista ja arvoista. Koulutuskeskus Salpaus on moniammatillinen oppilaitos, joka järjestää ammatillista koulutusta ja lukiokoulutusta sekä nuorille että aikuisille. Työelämälähtöisyys on yksi Salpauksen strategisista painopisteistä. Koulutuskeskus Salpaus tekee tiivistä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Salpaus kuuluu Päijät-Hämeen koulutuskonserni - kuntayhtymään, jonka ylläpitäjinä on 14 kuntaa, jotka sijaitsevat Lahden lähi ympäristössä. Koulutuskeskus Salpaus on saanut opetusministeriöltä pysyvän työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän, jonka lähtökohtana on ammatillisen koulutuksen ja erityisesti ammatillisen aikuiskoulutuksen ja työelämän välinen kiinteä kehityskumppanuus. Yhteistyössä ja asiakaslähtöisesti Salpauksen ammatillisessa koulutuksessa tuotetaan työ- ja elinkeinoelämälle sen tarvitsemia ammatillista osaamista huomioiden opetuksessa työelämän tarpeet. (Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia 2010: 15.)

Laki (L630/1998) ammatillisesta koulutuksesta määrittää, että ammatillisessa koulutuksessa on tärkeä huomioida työelämän tarpeet. Lisäksi ammatillisen peruskoulutuksen tulee tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi. Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa väestön ammatillista osaamista, kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeita sekä edistää työllisyyttä. Ammatillinen koulutus antaa persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukee elinikäistä oppimista. (L630/1998: 5 §.)

2.1 Hiusalan perustutkinnon tavoitteet ja tutkinnon muodostuminen

Hiusalan perustutkinto, parturi-kampaajan koulutusohjelma on laajuudeltaan 120 opintoviikkoa. Peruskoulutuksena suoritettaessa opinnot kestävät keskimäärin kolme vuotta. Ylioppilailla tai ammatillisen tutkinnon suorittaneilla on mahdollisuus suorittaa opinnot lyhyemmässä ajassa. Hiusalan ammattilaisen, parturi-kampaajan, työ on yksilöllistä, asiakaslähtöistä asiakkaan palvelua. Siinä korostuvat tärkeät avaintaidot kuten asiakaspalvelu-, vuorovaikutus-, viestintä- ja yhteistyötaidot, käden taidot ja esteettinen näkemys. Hiusalan ammattilainen muotoilee hiuksia, tekee partakäsittelyjä, hoitaa asiakkaiden hiuksia ja hiuspohjaa. Hän värjää hiuksia ja partaa erilaisten menetelmien, välineiden ja kosmeettisten tuotteiden avulla. Parturi-kampaaja tekee erilaisia kiharakäsittelyjä, kampauksia ja ehostuksia. Lisäksi parturi-kampaajalla on alan työelämässä tarpeellista osaamista, kuten asiakkaan tyylipalvelussa sekä hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuuksien tekemisessä vaadittavaa osaamista. Parturi-kampaaja seuraa ajankohtaista muotia, ohjaa asiakasta yksilöllisen tyylin löytämisessä, mikä ilmenee asiakkaan kokonaisolemuksen hyvinvointina ja hyvänolon tunteena. (Opetushallitus 2009: 8.)

Parturi-kamppaaja työskentelee joko toisen palveluksessa, yrityksen työntekijänä, tai hän toimii itsenäisenä yrittäjänä. Hän edistää omalla toiminnallaan työpaikkansa tai yrityksen kannattavuutta sitoutumalla työhönsä. Itsenäisenä yrittäjänä ammatissa korostuvat erityisesti yrittäjäystaidot ja sisäinen yrittäjäyys. Hiusalan ammattilaisen tulee osata käsitellä ja ratkaista työhönsä liittyviä ongelmia ottaen huomioon asiakkaan tarpeet ja odotukset. Hän toimii työyhteisössä luotettavasti, oma-aloitteisesti ja uutta luovasti, tavoitellen toiminnassaan laadullisesti parasta mahdollista tulosta, kehittäen omaa työtään. Parturi-kamppaaja tuntee työsuojelumääräykset ja -ohjeet, kuluttajasuojalainsäädännön velvoitteet sekä noudattaa niitä omassa toiminnassaan. Hän huolehtii sekä asiakkaan että omasta terveydestään valitsemalla turvalliset tuotteet, työmenetelmät ja tavat. (Opetushallitus 2009: 8-9.)

Hiusalan ja parturi-kamppaajan työn arvoja ovat palvelujen korkea laatu, asiakaslähtöisyys ja asiakastyytyväisyys. Yhtä tärkeitä toiminnassa huomioitavia arvoja ovat sekä asiakkaan että parturi-kamppaajan esteettisyys, turvallisuus ja terveellisyys. Hiusalan toimintaa ohjaavia periaatteita ovat luottamuksellisten asiakassuhteiden synnyttäminen ja ylläpitäminen ja vastuullisuus. Periaatteena on myös viihtyisän ja rentouttavan palveluympäristön luominen palveltaville asiakkaille. Tärkeää hiusalan ammattilaiselle on myös ympäristötietous ja kestävän kehityksen tukeminen. Hiusalan ammattilaisen tärkeä työväline on hänen oma persoonansa. Se edellyttää vahvaa itsetuntoa, oman elämänhallintaa ja sisäistettyä ammattietiikkaa. (Opetushallitus 2009: 153.)

2.2 Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia

Konstruktivistinen oppimiskäsitys toimii Salpauksessa opetuksen viitekehyksenä. Koulutuskeskus Salpauksen oppimista koskevien teesien mukaan aktiivisina oppijoina ajattelemme itsenäisesti ja toimimme yhdessä. Oppimisen taustalla ja tukena vaikuttavat ihmiskäsitys, oppimiskäsitys, tietokäsitys, tietoisuus erilaisista oppimistyyleistä, elinikäisen oppimisen avaintaidot sekä käsitykset ammattitaidosta. Tiedostetut ja tiedostamattomat käsitykset oppimisesta ja opettamisesta ohjaavat koulutusta ja opetusta. Oppiminen on yksilöllistä, jokainen on omanlaisensa oppija. Toiset oppivat paremmin kuuntelemalla ja tarkkailemalla, toiset taas tekemällä, joillekin on ominaista muodostaa pienistä yksityiskohdista suurempia kokonaisuuksia, toisille taas on helpompaa edetä suurista kokonaisuuksista yksityiskohtiin. Ihannetilanteessa opettaja tiedostaa ja valitsee kuhunkin tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivat oppimistyyliä ja ottaa huomioon opetuksessa käyttämällä vaihtelevia ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Konstruktivistinen oppimisenäkemyksyseenalaistaa sellaisen yksityiskohtaisen opetuksen, jossa oppijan yksilöllistä lähtötilannetta ei huomioida. (Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia 2010: 24.)

3 Konstruktiivinen oppimiskäsitys eri näkökulmista

Oppimiskäsitys on oletus siitä, mitä opettaminen ja oppiminen ovat. Opetuksen ja koulutuksen taustalla on aina jokin oppimiskäsitys. Tiedostetut tai tiedostamattomat käsitykset oppimisesta ja opettamisesta ohjaavat opetusta. Konstruktiivisen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen ei ole tiedon passiivista vastaan ottamista, vaan oppija rakentaa eli konstruoi sen uudelleen omiin kokemuksiinsa perustuen. Lähtökohtana konstruktiivisessa oppimisenäkemyksessä on oppijan tapa hahmottaa maailmaa ja tulkita ympäristöään. Oppijan aikaisemmat käsitykset, tiedot ja kokemukset säätelevät, mitä oppija tilanteessa havaitsee ja miten hän tilanteita tulkitsee. Oppiminen on siis oppijan oman toiminnan tulosta. (Tynjälä 1999: 37-38.) Oppija ei kuitenkaan ole oppimistilanteessa yksin, vaan hyvin monimuotoisessa ja monitahoisessa vuorovaikutuksessa opettajien ohjaajien ja toisten opiskelijoiden kanssa. Toisten kanssa käydyt keskustelut, muiden esittämät näkökulmat auttavat vahvistamaan tai muuttamaan käsityksiä ja helpottavat asioiden ymmärtämistä ja uuden oppimista. Opettajaa tarvitaan ohjaamaan ja suuntaamaan oppimista osoittamalla sille tavoitteet ja arvioimalla (reflektoimalla) oppimista. (Rauste-von Wright 1997: 33-34.)

Konstruktiivismi itsessään ei ole oppimisteoria, vaan se on tiedon olemusta käsittelevä paradigma (=oikeana pidetty, yleisesti hyväksytty teoria). Konstruktiivisissa on kyse tiedon uudelleen rakentamisesta aikaisempaa tieto- ja kokemuspohjaa hyödyntäen. Se ei ole mikään yhtenäinen teoria, vaan sen avulla voidaan koota yhteen useita samansuuntaisia käsityksiä oppimisesta. (Tynjälä 1999: 37.) Oppimiskäsitykset eivät sulje toinen toisiaan pois, vaan ne lomittuvat toisiinsa. Erilaiset näkemykset oppimisesta ja opetuksesta perustuvat kasvatustieteen ihmisenäkemykseen ja -kuvaan. Näkemykset oppimisesta opetusmenetelmistä ovat ajan myötä muuttuneet ja monipuolistuneet. Keskeinen muutos on ollut huomion siirtyminen opetuksen ohella myös oppimiseen. (Rauste-von Wright 1997:21.)

3.1 Oppijan näkökulma

Oppimisprosessi alkaa konstruktiivisen oppimiskäsityksen mukaan oppijan havainnoissa uutta tietoa valikoiden. Tiedon aktiivinen käsittely jatkuu itse havainnoinnin jälkeen. Konstruktiivisen oppimiskäsityksen mukaan oppijan tehtävänä on olla aktiivinen tiedon muokkaaja ja rakentaja. Tieto ja vastaukset kysymyksiin eivät siirry opettajalta valmiina oppijalle, vaan oppija hankkii tietoa, liittää sen aikaisemmin opittuun tietoon. Oppijan aikaisemmat, teoria tiedot ja käytännön taidot sekä opitun tiedon sisäistäminen ovat uuden oppimisen perustana. Mielekäs asioiden uudelleenrakentaminen edellyttää asioiden ymmärtämistä. (Kauppila 2007: 37-39.)

Konstruktivistisessa oppimisenäkemyksessä oppimisessa edetään helpommasta vaikeampaan ja sitä mukaa kun opiskelijan taidot kasvavat opettajan ohjaava ja kontrolloiva rooli vähenee. Opintojen edetessä pidemmälle opiskelija pystyy kytkemään ongelmaratkaisun aikaisempaan tietoon, laajempiin kokonaisuuksiin ja aitoihin elämän tilanteisiin. Oppija nousee aktiiviseen rooliin, ja opettajan rooli muuttuu entistä enemmän ohjaajan rooliksi. Asiantuntijan rooli säilyy kuitenkin opettajalla. (Kauppila 2007: 43.)

Tynjälän (1999) mukaan konstruktivismissa painottuu nimenomaan merkitysten rakentaminen, josta seuraa automaattisesti, että asioiden ymmärtäminen muodostuu olennaiseksi asiaksi. Pelkästään ulkoa opitulla teorialiedolla ei ole paljonkaan merkitystä, jos sitä ei sisäistetä ja osata käyttää käytännön ongelmaratkaisutilanteissa. Kokemuksellinen oppimisen hyödyntäminen liittyy oleellisesti konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen. Yhteistyön periaate on myös keskeinen konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan. Oppijoiden toimissa yhteistyössä, yhdistäen tietonsa, taitonsa ja kokemuksensa, he tarjoavat toisilleen tukea opettajan tuen lisäksi. (Tynjälä 1999: 62, 142-143.)

3.2 Opettajan rooli konstruktivismin mukaan

Kun ryhdytään opettamaan konstruktivistisen oppimiskäsityksen pohjalta opiskelijat kokevat helposti, ettei opettaja tee riittävästi tai mitään, vaan siirtää kaiken tekemisen opiskelijoille. Konstruktivistisen oppimisenäkemyksen mukaan opettaja voi tarjota näkökulmia, tukea ja ohjata oppimisprosessia. Hän voi toimia opettajana, tiedollisena ja sosiaalisena mallina, mutta oppijalle jää aktiivisin osuus, tiedon käsittely ja sen merkityksen sisäistäminen. (Kauppila 2007: 40.)

Oppimiseen innostaminen on opettajan tehtävän ydin. Innostaminen lähtee opettajan omasta innostuksesta ja kiinnostuksesta, oppijan kohtaamisesta ja rakentavan palautteen antamisesta. Opettajan tehtävä on luoda puitteet ja edesauttaa oppijan yksilöllisiä oppimisprosesseja. Opettaja on siis yksilön oppimisprosessien ohjaaja ja oman asiantuntijakulttuurinsa välittäjä. Hänen tehtävänsä on tukea oppijaa tämän omassa pyrkimyksissä ja edesauttaa taitojen kehittymistä. Konstruktivistiseen näkemykseen perustuvia oppijan ohjaamisen muotoja ovat oppimistehtävän mallittaminen, oppijan oikea-aikainen tukeminen ja oppijan ajattelun reflektointi. (Rauste-von Wright 1997: 32- 35.)

Opettajan pitää olla motivoitunut muuttamaan opetustaan ja tapojaan sen kaltaiseksi, että oppijat kehittyvät yritteliäiksi. Motivoituminen syntyy sosiaalisissa tilanteissa ja innostavissa vuorovaikutussuhteissa. Opettaja on vuorovaikutuksen olennainen tekijä ja osapuoli. Opettajan tulisi pystyä suunnittelemaan joustava oppimisympäristö, jossa oppijan

on mahdollista rakentaa tietämystään omista lähtökohdistaan. (Seikkula-Leino 2007: 21.) Hiusalan opetuksen käytännön toteutus perustuu erityisesti konkreettisiin työtappoihin. Opettajan tulisi osata valita eri tilanteisiin ja erilaisia oppijoita ajatellen sopivat työtavat. Työtappojen merkitys korostuu, koska ne ovat väline oppimistavoitteiden saavuttamiseen. Opettajan tehtävänä on opettaa ja ohjata oppilaan sekä koko ryhmän työskentelyä ja oppimista. (Seikkula-Leino 2007: 35-36.)

Ammatillisen kasvun tukeminen on koulutuksen ja siten myös opettajan perustehtävä, jota tulee tehdä yhteistyössä työelämän kanssa. Ammatillinen peruskoulutus tekee tiivistä yhteistyötä työelämän kanssa, joten myös opetuksen ja opettajan on tuettava työelämälähtöisyyttä. Opetussuunnitelmauudistuksen mukaan ammatillisen peruskoulutuksen opetuksessa on yrittäjyysosaaminen huomioitava työelämän tarpeiden mukaiseksi. (Kärki: 2008: 5.)

Opetusministeriön julkaisussa: Opetussuunnitelmauudistus ja yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen määrittää opetusta seuraavasti (Seikkula-Leino 2007: 34):

- Opettaja oppii oppilaiden mukana.
- Oppiminen tunneilla on vuorovaikutuksellista.
- Tietoa haetaan ja luodaan yhdessä.
- Oppimisjaksot ovat joustavia ja vaihtelevat tilanteiden mukaan.
- Oppimistavoitteista suunnitellaan ja keskustellaan yhdessä.
- Useampia teemoja käsitellään samanaikaisesti opetuksessa.
- Opetuksessa painottuu käytäntöön soveltaminen.
- Opettaja on ohjaaja oppitunneilla.
- Tunneilla opitaan virheistä.

Opettajan näkökulmasta on olennaista, että hän on selvillä siitä, miten oppijat hahmottavat uuden opittavan tiedon. Keskeistä on tiedostaa oppijasta, minkä kulloinkin kokee ongelmaksi ja millaisiin kysymyksiin hän etsii vastauksia. Opettajan näkökulmasta on tärkeää tuntea mallit, joiden avulla oppija tulkitsee käsitteitä ja jäsentää uusia asioita. Toisin sanoen, opettajan on hallittava oppimisen ja ohjaamisen taidot. (Rauste-von Wright 1997: 16.)

3.3 Konstruktivismi ja arviointi

Perinteisen arviointiajattelun mukaan oppilaan arviointi on pelkästään opettajan tehtävä. Konstruktivistisen oppimisenäkemyksen myötä oppimisen arviointia on alettu tarkastelemaan laajemmin, jossa arviointi nähdään olennaisena osana opetusta ja oppimisprosessia. Konstruktivistisessa oppimisenäkemyksessä myös oppija osallistuu oman oppimisensa arvi-

ointiin. Arviointi ei ole erillinen, keinotekoinen tilanne, vaan se kohdistuu aitoon oppimisprosessiin. Se on osa oppimistapahtumaa ja pohjautuu oppijan tiedon hallintaan ja hänen edistymiseensä kohti sovittua tavoitetta. (Kauppila 2007: 44-45.) Arviointia ei kohdisteta pelkästään työn lopputulokseen, vaan se kohdennetaan koko tehtävän suorittamisen prosessiin. Arviointimenetelmien kytkeminen koko oppimisprosessiin parantaa oppimistuloksia, sen sijaan että arviointi tapahtuu vain opintojakson lopussa. (Tynjälä 1999: 65-67.)

Konstruktivismiin perustuvassa oppimisen arvioinnissa ei pyritä mittaamaan sitä, miten hyvin oppija pystyy pelkästään toistamaan aiemmin opittua, vaan sitä miten hän hyödyntää tietoa uudessa tilanteessa ja miten hänen käsityksensä asioista ovat opintojen edistyessä muuttuneet. Konstruktivistisissa oppimisympäristöissä oppimistehtävissä käytettyjä tietoja ja taitoja pyritään arvioimaan luonnollisissa tilanteissa, jollaisissa niitä käytetään todellisessa elämässä. Opiskelijan arviointitilanteet tulisi vastata työelämän ja arkisen elämän tilanteita. (Tynjälä 1999: 173-174.)

Jatkuvalla arvioinnilla tarkoitetaan koko oppikurssin tai opintojakson kestävää oppilaiden seurantaa, joka ei rajoitu pelkästään koetilanteisiin. Arvioinnin luotettavuutta voidaan lisätä käyttämällä arviointilomaketta, johon on koottu arvioinnin osa-alueet sekä arviointikriteerit. (Tynjälä 1999: 178.) Kaikessa arvioinnissa on erittäin tärkeää oppijan kannalta se, että arviointikriteerit ovat riittävän selkeitä ja ymmärrettävästi ilmaistu. Oppilaalla on oltava käsitys siitä, millaista kokonaisuusamasta tutkinto edellyttää. Yksittäiset kurssit ja opintokokonaisuudet toteutuvat siinä määrin irrallisina, että kokonaisuuden tavoitteet eivät oppijoille aina hahmotu. (Rauste-von Wright 1997: 25.)

Oppijan tekemät virheet ovat luonnollinen osa oppimisprosessia ja oppilas oppii myös virheistään. Parturi-kampaamossa asiakas antaa palautetta eli arvioi hiusalan ammattilaisen työn jälkeä. Virheiden pelkääminen hidastaa oppimista sillä mitään uutta ei uskalla kokeilla, jos pelkää epäonnistuvansa. Hyvien puolien korostaminen arvioinnissa vie parempaan lopputulokseen ja on motivoivampaa kuin virheiden ja puutteiden erittely. Käytännössä oppilaan arviointitilanteessa voi hänen itsensä antaa kertoa asiat, joiden hän huomasi menneen huonosti. Sen jälkeen yhdessä ohjaajan tai ryhmän kanssa pohditaan, miten olisi voinut välttää epäonnistumisen ja mitä siitä oppittiin.

Ammatillisen koulutuksen laissa (L 601/2005) opiskelijan arvioinnista on säädetty, että sillä pyritään ohjaamaan, motivoimaan ja kannustamaan opiskelijaa oppimistavoitteiden saavuttamisessa sekä kehittämään opiskelijaa itsearviointissa. Palautteella tuetaan ja ohjataan opiskelijaa mahdollisimman hyviin suorituksiin tuomalla esille oppijan vahvuudet. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetuksen ja oppimisen tukemiseen. (L601/2005, 25 §.)

4 Työsuunnitelman tarkoitus

Työ suunnitellaan ennen sen toteuttamista. Työn tavoitteiden määrittelyyn kannattaa kiinnittää riittävästi huomiota heti työn alkuvaiheessa. Huolellisella ennakoinnilla pyritään välttämään mahdolliset riskit suunnittelemalla työ mahdollisimman hyvin. Analyysi lähtötilanteesta on pohja työsuunnitelmalle, joka kokoaa alustavat tavoitteet (työn lopputulos), työmenetelmät (työtapa), tarvittavat laitteet ja välineet sekä työn aikataulutuksen. Työsuunnitelman avulla oppija, oman ajatteluprosessin kautta ja tarvittaessa ohjaajansa tai opettajansa avustamana, lähtee tavoittelemaan kyseisen työn toivottua lopputulosta.

4.1 Työanalyysi

Työanalyysi on prosessi, jossa kerätään taustatietoa työstä. Työanalyysin tuloksena saadaan työnkuvaus, joka käsittää myös tietoa työskentelyolosuhteista ja -välineistä, jotka liittyvät työn suorittamisen eri vaiheisiin. (Helakorpi & Olkinuora 1997: 81.) Huolellinen analyysi asiakkaan hiuksista ja hiuspohjasta sekä keskustelu asiakkaan kanssa palvelun toiveista ja tavoitteesta, auttaa paremmin pääsemään toivottuun lopputulokseen (Luoma & Oksman 2006: 12).

Parturi-kampaajan asiakaspalveluprosessi käynnistyy asiakkaan tarpeesta. Asiakkaalla on hiuksiin, hiuspohjaan, partaan tai omaan tyyliin liittyvä ongelma, jota asiantuntijana toimiva parturi-kampaaja tai hiusalan opiskelija lähtee ratkaisemaan. Työ suunnitellaan ennen sen toteuttamista tekemällä ensin analyysi käsiteltävästä alueesta, jonka perusteella lähdetään tekemään työsuunnitelmaa. Arvioiden samalla, onko tavoitekuva mahdollista saavuttaa ja ehdottaa tarvittaessa erilaisia vaihtoehtoja sekä tarjoten omia näkemyksiä asiakkaan tyyliin tukemiseksi. Parturi-kampaaja tai alan opiskelija tarvitsee työn suunnitteluun kahdenlaista tietoa: toisaalta ulkoista informaatiota (esimerkiksi asiakkaan toiveet ja odotukset, hiusten laatu ja kunto), toisaalta sisäistä tietoa (aiemmin opittua tietotaitoa). Tavoitekuva hiusten käsittelyprosessista syntyy asiakkaan ja työntekijän yhteistyönä. (Luoma & Oksman 2006: 11-12.)

4.2 Työsuunnitelmalomake

Työsuunnitelman tekoon on tärkeää panostaa niin paljon kuin suinkin on mahdollista. Vaikka työn suunnittelu vie aikaa, sen ajan voittaa työtilanteessa. Hyvin suunniteltu työ on helpompi toteuttaa, kun etukäteen on mietitty työn etenemisprosessi. Työsuunnitelmaa tehdessä kannattaa pitää koko ajan mielessä, mihin lopputulokseen työllä pyritään ja mi-

ten toivottuun tavoitteeseen päästään? Työsuunnitelmalomakkeen tarkoitus on myös auttaa opiskelijaa työn edetessä tarkistamaan työn tavoitteellisuutta ja työvaiheiden etene-
misen kulkua. Kaikkea ei tarvitse pitää pelkästään muistin varassa. Varsinkin värikäsittely-
jen aikana hiuksiin valitut useat värisävyt, niiden numeroinnit, sekoitussuhteet, vaikutus-
ajat ja levitysjärjestys, eivät pysy välttämättä ammattilaisenkaan, saati sitten aloittelevan
opiskelijan, muistissa. Hyvin suunniteltu työ tuottaa parempia lopputuloksia, koska eri
työvaiheiden merkitys lopputuloksen kannalta on jo ennalta mietitty.

Parturi-kampaajilla on käytössä yhteinen merkkikieli, piirretyt kuvat, joilla kuvataan kes-
keisiä peruskäsitteitä. Näitä merkkejä käytetään puhutun kielen ja elekielen lisäksi. Merkit
ovat piirrettyjä kuvia tai viivoja, joita käytetään työsuunnitelman tekemisessä. Puhues-
saan toistensa kanssa hiusalan ammattilaiset käyttävät erilaista kieltä kuin puhuessaan
asiakkaiden kanssa. Kollegansa kanssa keskustellessa käytetään ammattisanastoa ja yhtei-
sesti sovittuja käsitteitä. (Luoma & Oksman: 2010: 17.)

5 Asiakasanalyysi- työsuunnitelma- ja arviointilomake

Opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden tuotoksena valmistuneet hiusalan asiakasanalyysi-
työsuunnitelma- ja arviointilomakkeet ovat suunniteltu konstruktivistisen oppimiskäsityk-
seen nojautuen. Hiusalan opiskelija aloittaa työskentelynsä täydentämällä vuorovaikutuk-
sessa asiakkaansa kanssa ensin lomakkeen asiakasanalyysiosan. Sen pohjalta hän saa pohja-
tietoa työsuunnitelmalomakkeen täydentämiseen. Yhdistettynä analyysilomakkeen tietoi-
hin, sekä aikaisemman tietotaitonsa pohjalta, oppija tekee työsuunnitelman palauttaen
mieleen aiemmin opittua ja käyttämällä sitä uudessa tilanteessa. Lomakkeilla pyritään
ohjaamaan oppijoita myös itsenäiseen ongelmien ratkaisuun, sekä rakentamaan uusia rat-
kaisumalleja. Varsinkin opiskelujen alkuvaiheessa oppija tarvitsee enemmän tukea, ohja-
usta ja kontrollia, mutta sitä voidaan vähentää taitojen ja itseohjautuvuuden kasvamisen
myötä. Opettajan tehtävänä on toimia asiantuntijana tarkastamalla lomake ennen työsuoi-
ritusta sekä toimia tarvittaessa oppimisprosessin ohjaajana. Työsuunnitelman avulla opis-
kelija lähtee toteuttamaan asiakkaan kanssa vuorovaikutuksessa tavoiteltua lopputulosta
(=tavoitekuva).

Työsuorituksen päätyttyä tehty työ arvioidaan sekä oppijan että opettajan näkökulmasta
hiusalan opetussuunnitelman arviointikriteereihin perustuen. Lomakkeiden kysymyksissä
olen peilannut myös omaa 15 vuoden parturi-kampaajan liiketyössä tulleista omakohtaisis-
ta työelämälähtöisistä kokemuksista, sekä sivutoimisena hiusalan opettajana neljän vuo-
den ajalta tullutta näkemystä.

Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa valmistuneet asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeet löytyvät liitteenä työn lopussa (liitteet 1-20). Lomakkeita on suunniteltu seuraaville hiusalan perustutkinnon (parturi-kampaaja) ammatillisen tutkinnon osille: Ehostus (liitteet 1 ja 2), Hiusten leikkaaminen (liitteet 3 ja 4), Hiustenlisäykset ja -pidennykset (liitteet 5 ja 6), Hiusten hoitokäsittelyt (liitteet 7 ja 8), Kampaukset (liitteet 9 ja 10), Kulmakarvojen muotoilu ja värjääminen (liitteet 11 ja 12), Partakäsittelyt (liitteet 13 ja 14), Permanenttikäsittelyt (liitteet 15 ja 16), Tyylipalvelut (liitteet 17 ja 18) sekä Värjäyskäsittelyt (liitteet 19 ja 20).

5.1 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeisiin tehdyt yleiset muutokset

Ensimmäinen muutos, joka tuli kaikkien valmistuneiden lomakkeiden oikeaan yläkulmaan, oli kohta johon tuli opiskelijan nimi. Aikaisemmin tehdyissä lomakkeissa ei tätä kohtaa ollut. Tekijän nimellä varustettu työsuunnitelmalomake auttaa opettajaa antamaan palautteen ja arvioinnin oikealle oppilaalle. Opettajan ei tarvitse arvailla kenen tekemästä työstä on kyse, sillä arvioitavia töitä voi olla opettajalla yhtä aikaa useampia. Oppilaalle jää työstä omalla nimellä varustettu dokumentti, joka tallennetaan oman ryhmän kansioon, kyseisen opiskelijan kohdalle. Kokonaisarviointia tutkinnon osasta annettaessa lomakkeisiin voidaan tukeutua myöhemminkin. Myös oppilas voi tarkastella lomakkeista aiemmin tekemiään ongelmatilanteiden ratkaisuja uudessa asiakaspalvelutilanteessa.

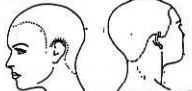
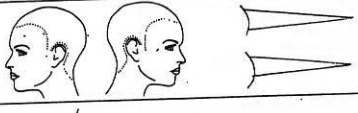
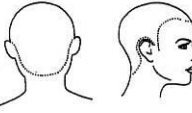
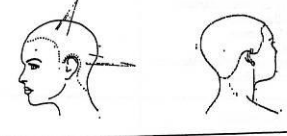
Toinen yhteinen muutos, olivat asiakkaan yhteystiedot, joita kaikissa aikaisemmissa lomakkeissa ei tiedusteltu. Yhteystietojen kirjaaminen muistiin helpottaa tietojen tallennusta sähköiseen asiakasrekisteriin. Näin tehdyt käsittelyt menevät varmemmin oikean henkilön tietojen kohdalle asiakasrekisterissä. Asiakastietojen kirjaamisen oppilaat suorittavat työn päätyttyä koulun sähköiseen asiakaskortistoon.

Opettajille lomakkeiden tunnistamisen helpottamiseksi lisäksi sähköisiin versioihin jokaiseen lomakkeeseen erilaiset värit. Lomakkeet tulostetaan kuitenkin musta-valkoisena, koska värilliset versiot eivät tue kestäväen kehityksen periaatteita. Värit näkyvät kuitenkin tummuusaste-eroina tulostettaessa. Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeissa käytetty kuvamateriaali on opetusmateriaaliksi tarkoitettua Maire Uusivirran Kauneuden hoitoalan muoto-oppi kirjasta, Schwarzkopfin Ask-opetusmateriaalista sekä Koulutuskeskus Salpauksen hiusalan opetusmateriaaleista.

Kuvassa 1 on lähtötilanne värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeesta, jota lähdin päivittämään uuden opetussuunnitelman, konstruktivisen oppimiskemian sekä työelämän tarpeiden näkökulmasta. Lomake oli usean kopioinnin jälkeen

muotoutunut vinoksi ja osa otsikosta peittynyt, joten visuaalisestikin lomakkeen päivittäminen oli tarpeellinen.

Värjäyskäsittelyt

Asiakasanalyysi		Työsuunnitelma	
Aikaisemmat kokemukset värikäsittelystä		Huomioitavaa	
Hiuksen väri / harmausaste, Lähtötilanne		Asiakkaan toivoma(t) väri(t), tavoite; tummuusaste/vivahde	
Hiuksen/hiuspohjan kunto		Käytettävät tuotteet ja värit H2O2	
Hiuksen hoitotottumukset	Pesukerrat / vko _____ Käytettävä shampoo _____ Pikahoito _____ Jätettävä hoitoaine _____	Massan määrä _____ Sekoitussuhde _____	
Kampaustavat ja käytettävät tuotteet	Kampaustapa _____ Muotoilutuotteet _____	Levitysjärjestys _____ Vaikutusejat _____ Jälkikäsittely _____	
Värjäystuloksen arviointi			

Kuva 1: Värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- työsuunnitelmalomake ennen muokkaamista

5.2 Värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake

Valitsin tähän avattavaksi yhden integroidun lomakkeen jossa yhdistyvät sekä hiusten leikkaaminen ja värjääminen. Aiemmin lomakkeet olivat erillisinä eli värjäyskäsittelyt ja hiusten leikkaaminen. Lomaketta voidaan käyttää myös pelkästään värjäyskäsittelyjä varten, koska värjäyskäsittelyjä tehdään hiusten lisäksi partaan, silmäripsiin ja kulmakarvoihin. Hiusten leikkaamiselle on myös oma asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeensa. Lomakkeita värjäyskäsittelyjä varten oli aiemmin useampikin, mutta päivitin uusimman version, tein siitä integroidun ja toin siihen omaa näkemystäni työelämästä. Muutokset aiempaan värjäyskäsittelyjen analyysi- ja työsuunnitelmalomakkeeseen perustelen työelämä-lähtöisesti, uudistettuun opetussuunnitelmaan tai konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen pohjautuen.

Liiketyötä parturi-kampaajana tehdessäni olen havainnut, että hiusten värjäyskäsittelyt ovat hiusten leikkausten rinnalla yksi suosituimmista käsittelyistä. Poikkeuksetta lähes jokainen hiuksiaan värjäyttävä asiakas haluaa myös leikkauttaa hiuksensa. Sen tähden näin tarpeelliseksi yhdistää hiusten leikkaus- ja värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeen. Oppija oppii näin samalla kokonaisvaltaisen hiustyölin suunnittelun

hallintaa, johon kuuluvat hiusten leikkaaminen ja värjääminen sekä muut mahdolliset lisäpalvelut. Lisäpalveluna voi olla esimerkiksi ripsien ja kulmien värjääminen. Näin oppija oppii yhdistelemään eri tunneilla opittuja tietoja ja taitoja. Konstrukttiivisen oppimiskäsitteksen mukaan opiskelijan oppimista edistää se, että opittua tietoa kytketään monenlaisiin tilanteisiin ja käsitellään eri näkökulmista (Tynjälä 1999: 64).

5.2.1 Asiakasanalyysilomakkeeseen tehdyt muutokset

Asiakasanalyysilomakkeen kysymykset aloitin asiakkaan toiveesta tavoitteena olevasta hiusten väristä ja leikkausmallin muutoshalukkuudesta. Hiusalan ammattilaisen (parturikampaajan) työ on asiakaslähtöistä ja tavoitteena on saada asiakasta ja tekijää tyydyttävä lopputulos, josta on hyöty molemmille osapuolille. Toinen syy leikkausmallin muutoshalukkuudesta tiedusteltaessa on kestävä kehitys, joka on hiusalan opiskelijoiden yksi ammattitaidon arviointikriteeri. Pitkien hiusten värjääminen ja heti sen jälkeen leikkaaminen ei tue kestävä kehityksen periaatteita eikä ole myöskään kannattavaa yritystoiminnallisesti ajateltuna. Lisäksi opiskelija voi hyödyntää muoto-opin oppeja kokonaisvaltaisessa hiustyylin suunnittelussa, huomioiden asiakkaan kasvojen muoto, suunnitellessaan sekä hiusten väri- & leikkausmallin asiakkaalleen. Hiusalan opetussuunnitelman mukaan elinikäisen oppimisen avaintaitoihin kuuluva estetiikan huomioon ottaminen on ulkonäköseikoista ja viimeistelystä huolehtimista (Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen Strategia 2010: 9).

Asiakasanalyysiin tein muutoksen, joka tulee omasta kokemuksesta työelämästä, on lomakkeessa kohta ”Aikaisemmat kokemukset värikäsittelystä”. Vaihdoin sen tiedusteluun nimellä: Allergiat, kotivärjäykset ja tatuoinnit.

Helsingin allergia- ja astmayhdistyksen ja teknokemian yhdistyksen tiedotteessa (2007) varoitetaan, että musta hennatatuointi voi aiheuttaa vakavan allergisen reaktion hiusten värjäämisen yhteydessä. Tiedotteessa mainitaan, että hiusten värjäämistä ei suositella henkilöille, jotka ovat ottaneet mustan hennatatuoinnin, joka sisältää PPD:tä (Parafenyleenidiamiini). (Helsingin Allergia- ja Astmayhdistys 2007.)

Asiakkaan informointi riskien eliminoimiseksi sekä mahdollisten allergisten reaktioiden välttämiseksi, lisää asiakkaan luottamusta alan ammattilaisen asiantuntijuuteen. Kuluttajansuojalaki velvoittaa toiminnanharjoittajaa antamaan kuluttajalle terveyden ja turvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, jotka kuluttaja tarvitsee ostopäätöksen tai muun kulu-tushyödykkeeseen liittyvän päätöksen tekemiseksi (L 561/2008: 7 §). Lomakkeeseen lisäsin kohdan, jossa asiakas allekirjoituksellaan vahvistaa, että hänelle on annettu riittävästi tietoa palvelun turvallisuudesta.

Toiminnanharjoittajan tulee luotettavalla tavalla varmistua siitä, että palvelun vastaanottaja on ymmärtänyt turvallisuuden kannalta tarpeelliset ohjeet. Vastuu toiminnan turvallisuudesta ei kuitenkaan siirry kuluttajalle, vaan se antaa kuluttajille kuvan turvallisuusohjeiden tärkeydestä. (Kuluttajaviraston julkaisusarja 10/2006.) Hiusalan opetussuunnitelman mukaan värjäyskäsittelyjen ammattitaitovaatimukseen kuuluu tunnistaa työhön liittyvät vaarat sekä ennakoita ja suojautua niiltä (Opetushallitus 2009: 37).

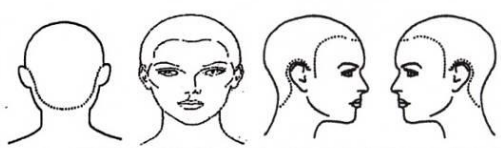
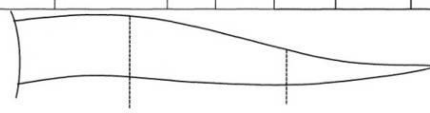
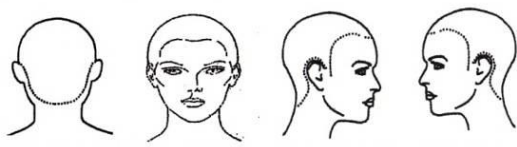
Asiakasanalyysilomakkeen seuraavassa kohdassa analysoidaan hiuksen paksuutta, määrää ja pituutta. Näkö- ja tuntoaistin perusteella tai mittaamalla analysoidaan hiuksen ominaisuudet. Tehdyt havainnot kirjataan ylös lomakkeeseen ja otetaan huomioon työsuunnitelmaa tehdessä ja toteuttamisessa, esimerkiksi värimassan määrässä ja tuotteiden valinnassa.

Asiakkaan toivoma hiusten leikkaus- tai värimalli sekä kampaussuunnat ja pyörteiden kohdat piirretään lomakkeessa oleviin pään kuviin, käyttäen parturi-kampaajien merkkikieltä. Näin saadaan muodostettua tavoitekuva, joka syntyy asiakkaan ja työntekijän yhteistyönä. Analyysin perusteella arvioidaan, onko tavoitekuva mahdollista saavuttaa, ja tarpeen mukaan voidaan ehdottaa erilaisia vaihtoehtoja.

Kotona tehty hiusten värjäminen on lisääntynyt. Syy siihen on asiakkaille tehtyjen tiedustelujen mukaan, hiustenväriaineiden helppo saatavuus ja väriaineiden hintaero, kampaamossa tehtyyn kalliimpaan käsittelyyn verrattuna. Asiakkaan kotona tekemä hiusten värjäys tuo hiusalan ammattilaisellekin (parturi-kampaajalle), joskus yllätyksiä värjäyksen lopputuloksissa. Kaupan olevissa eri tuotteissa nimikkeet vaihtelevat harmittavan paljon. On ”sävytteitä”, ”sävytesampoita”, ”kevytvärejä”, ”poispeseytyviä”, ”värjääviä hiusnaamioita”, ”elävöittäviä hiusvärejä” ym., mutta usein myös onneksi selvästi sanottuja ”kestovärejä” ja ”vaalennusaineita”. Jos asiakas on laittanut kotona mielestään ”jotain sävytettyä”, voi kyseinen tuote sisältääkin jotain pysyvämmiin kiinnittyviä suoraväriainesosia. Hiuksiin kiinnittyneenä olevat väriainesosat vaikuttavat hiusten värjäyksissä käytettävien tuotteiden valintaan toivotun lopputuloksen toteutumiseksi. Olen huomannut työelämässä parturi-kampaajana, että asiakas jättää usein kertomatta kotona tehdyn värjäyksen, jos sitä ei erikseen kysytä. Asia paljastuu vasta mahdollisesti epäonnistuneen hiusten värjäyskäsittelyn myötä, koska hiukseen tehdyt aikaisemmat värikäsittelyt vaikuttavat usein työn lopputulokseen. Analyysilomakkeeseen sisällytetyssä tiedustelussa, hiuksissa olevista käsittelyistä, kotivärjäys tulee luontevasti esille. Työsuunnitelmaa tehdessä sekä työprosessin aikana se otetaan huomioon menetelmien ja tuotteiden valinnassa.

Kuvassa 2 on Koulutuskeskus Salpaukselle suunniteltu hiusalan asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeen päivitetty versio ennen työelämän yhteyshenkilöltä, opettajakollegoilta

ja opiskelijoilta tullutta palautetta ja niiden pohjalta tehtyjä muutoksia. Tällaista lähes samanlaista taulukkopohjaa olen käyttänyt kaikissa muokatuissa suunnittelulomakkeissa.

VÄRJÄYSKÄSITTELYT		TYÖSUUNNITELMA		Tekijä _____	
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA		Luokka _____	
Asiakkaan toive	☐ koko väri ☐ raidat ☐ moniväri	Mahdolliset lisäpalvelut		Asiakas _____	
Leikkausmallin muutos	☐ kyllä / ☐ ei	Huomioitavaa:	Asiakkaan allekirjoitus, jossa hän sitoutuu ottamaan vastuun mahdollisesta allergisesta reaktiosta tai muista mahdollisista värjäyksen aiheuttamista seuraamuksista: →	Puh. _____	
Allergiat, tatuoinnit:	☐ terve ☐ ärtynyt allergiatesti tehty	Käytettävät tuotteet	Väri nro(t)	Värin määrä	Hapete H ₂ O ₂
Hiuspohja	ongelma: ☐ ohut ☐ normaali ☐ paksu			Hapetteen määrä	Vaik.aika
Hiuksen paksuus, muoto, luonne, määrä	muoto: _____ luonne: _____ määrä: _____				Levitys järj
Asiakkaan toivoma Hius - / värimalli. Kampaussuunnat ja pyörteet					Esi- / jälkiväri
		Koko väri			
		Tyvi			
		Pituus			
		Latva			
		Massa yht.			
		2. väri			
Hiuksissa olevat käsitellyt (myös kotivärjäykset)	Kiharakäsittely, milloin _____ Värikäsittely Mikä/ milloin _____				
Hoitoikä		Väri- ja leikkaussuunnitelma / työjärjestys			
Hiuksen kunto ja laatu					
Hiuksen pituus					
Tämänhetkinen hiustenväri					
Luonnonväri					
Harmausaste	☐ ei ☐ alle 30% ☐ 30-50% ☐ yli 50%	Ajan käyttö: tav.	Toteutunut:		
Hiuksen laittotapa	☐ annetaan kuivua ☐ fon ☐ rullat	Kotihoito-ohjeet			
	☐ kiharrin ☐ rauta ☐ muu mikä	Seuraava aika:	_ / _ _____ Klo. _____		

Anne Kokkonen 2010

Kuva 2: Hiusten värjäyskäsitteilyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake päivittämisen jälkeen, ennen palautteiden pohjalta tehtyjä muutoksia

5.2.2 Muutokset työsuunnitelmaan

Työsuunnitelmalomakkeeseen lisäsin täydennettäväksi kohdaksi ”mahdolliset lisäpalvelut”, aikaisemmassa lomakkeessa tätä kohtaa ei ollut. Joidenkin hiusten värin vaikutusaika voi olla lähes tunnin mittainen. Se aika kannattaa käyttää hyödyksi tarjoamalla jotakin parturi-kampaajan toimenkuvaan liittyvää lisäpalvelua, kuten esimerkiksi ripsien ja kulmien kesto- ja väri- tai käsien hoitoa. Tällä tavalla opiskelijat luontevasti oppivat tarjoamaan lisäpalveluja asiakkaalle. Koska yritysmaailmassa aika on rahaa, niin esimerkiksi värien vaikutusajat kannattaa käyttää hyödyksi. Samalla saadaan tyytyväisiä asiakkaita, koska heidän tarpeensa tulevat samalla huomioituksi ja palvelu kokonaisvaltaisemmaksi.

Hiusalan opetussuunnitelman (2009) mukaan värjäyskäsitteilyjen ammattitaitovaatimukset sisältää kohdan, että opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa värjätä ripset ja kulmakarvat sekä muotoilla kulmakarvat. Opetussuunnitelman arvioinnin kohteessa, työprosessin hal-

linnassa, kiitettävän arviointikriteerin saavuttamiseksi, opiskelijan on hallittava lisäpalvelujen suosittelun taito. (Opetushallitus 2009: 38.)

Liiketyössä, parturi-kampaamossani, olen viime vuosina havainnut, että asiakkaat enää harvoin värjättävät hiuksiaan pelkästään yhdellä värillä. Monet asiakkaista haluavat perusvärin lisäksi hiuksiinsa raitoja yhdellä tai useammalla värillä tai sitten monisävyvärjäksiä. Olen huomannut, että asiakkaat suostuvat suhteellisen helposti uusiin värikokeiluihin hiusalan ammattilaisen suositellessa niitä. Tein työsuunnitelmalomakkeeseen taulukon, johon voi kirjata ylös erilaisia värisekoituksia eikä kaikkia tarvitse muistaa ulkoa. Samoin aloittelevalle opiskelijalle on selvennyksenä vielä värin levitysjärjestys sekä värien vaikutusajat, jotka hänen ennalta suunniteltuna on työskentelyn aikana helpompi toteuttaa.

Taulukon tarkoitus on konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan saada opiskelija itsenäisesti pohtimaan, valikoimaan ja hyödyntämään hiusten värjäyskäsittelyyn liittyvää tietoa. Opintojen edetessä opiskelija pystyy hallitsemaan laajempia kokonaisuuksia ja tekemään itsenäisiä päätöksiä ongelmanratkaisutilanteissa (Kauppila 2007: 43). Taulukon tavoitteena on myös se, että opiskelija pystyy täydentämään taulukon soveltaen myös matematiikkaa työskentelyssään, joka on yksi värjäyskäsittelyjen ammattiosaamisen näytön arviointikriteeri (Opetushallitus 2009: 37).

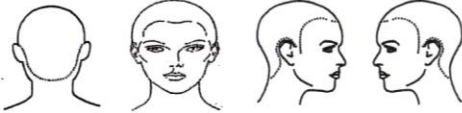
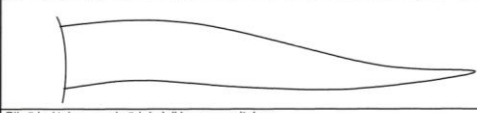
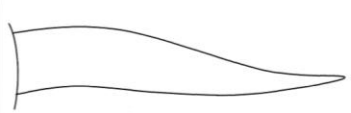

Visuaalisille oppijoille, eli henkilöille jotka oppivat näkemällä ja katselemalla, tein työsuunnitelmalomakkeeseen hiusta muistuttavan kuvion. Sen tarkoituksena on helpottaa visuaalisesti suuntautunutta opiskelijaa hahmottamaan paremmin hiusten värjäyksen kokonaisuuden. Hiusta kuvaavan kuvion alle hän voi kirjata ylös tavoitellun hiusvärin. Visuaalisesti oppivalle ovat tärkeitä havaintomateriaali esimerkiksi kuvat ja asioiden ulkonäkö. Hän näkee mielessään opittavan asian, jolloin kokonaisuuden hahmottaminen on kuvion avulla hänelle helpompaa kuin pelkkä taulukko. (Oulun yliopisto.)

Muutos joka aikaisempaan hiusten värjäyskäsittelyjen analyysi- & työsuunnitelmalomakkeeseen tuli toiveesta lomakkeiden integroinnista sekä työelämän kokemuksesta. Lähes poikkeuksetta asiakkaan tullessa parturi-kampaamoon hiusten värjäykseen, hän leikkauttaa samalla hiuksensa. Lomakkeen työsuunnitelmaosioon, kuvan malleille, voi suunnitella piirtämällä sekä hiusten värjäyksen että leikkauksen tavoitteen. Opiskelijan tietäessä asiakkaan hiusmallin lopullisen tavoitteen, on hänen helpompi suunnitella luovempia hiusten värjäyksiä. Erillisillä hiusten leikkaamisen ja värjäyskäsittelyjen työsuunnitelmalomakkeiden avulla, on varsinkin opintojen alkuvaiheessa joidenkin opiskelijoiden, vaikeampi hahmottaa värjäyksen ja leikkaamisen yhteyttä tavoiteltuun hiusmalliin. Konstruktivismissa painottuu nimenomaan, että asioiden ymmärtäminen työn onnistumisen lopputuloksen kannalta, on merkityksellistä tietoa (Tynjälä 2009: 62).

Lomakkeen työsuunnitelmaosan loppupuolella on tiedustelu työhön kuluva tavoiteajasta. Lomakkeeseen kirjataan värin levitykseen käytetty aika ja työn valmistuttua lomakkeeseen kirjataan vielä koko työprosessiin kulunut aika. Työn valmistuttua voidaan verrata, onko ajan käyttö työprosessissa ollut suunnitelman mukaista. Aikataulun noudattaminen kuuluu oppimisen arvioinnin ammattitaitovaatimukseen. Opiskelujen loppuvaiheessa pyritään siihen, että työhön kuluva aika vastaisi työelämän tarpeita ja siellä tarvittavaa työskentelynopeutta. (Opetushallitus 2009: 39.)

Työelämästä tulleen kokemuksen kautta työsuunnitelmassa opiskelijaa muistutetaan hiusten kotihoito-ohjeen antamisesta asiakkaalle. Värin kesto, hyväkuntoiset hiukset ja sitä kautta tyytyväisempi asiakas, ovat hyvää asiakaspalvelutaitoa. Asiakkaalle jää tunne, että hänestä ja hänen hiustensa hyvinvoinnista todella huolehditaan. Kotihoito-ohjeita antaessaan opiskelija suosittelee ja myy kotihoitotuotteita, joka on yksi värjäyskäsittelyjen ammattitaitovaatimuksista (Opetushallitus 2009: 39).

Viimeisenä kohtana värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeessa on kohta, johon voidaan kirjata ylös asiakkaan seuraava hiusten käsittelyyn varattu aika. Tällä täytettävällä kohdalla on tavoitteena asiakassuhteen jatkuva ylläpitäminen. Kuvassa 3 on värjäyskäsittelyjen lopullinen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake. Lomakkeeseen on tehty tarvittavat muutokset, jotka ilmenivät syksyn aikana. Palautetta antoivat työelämän edustaja, opettajakollegat, opiskelijat. Muutoksia tein myös itse havaittujen epäkohtien perusteella. Lomake löytyy myös opinnäytetyön liitteistä, liite 19.

VÄRJÄYSKÄSITTELYT									
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA							
Asiakkaan toive	☐ koko väri ☐ raidat ☐ monisävyvärjäys	Mahdolliset lisäpalvelut							
Leikkausmallin muutos	☐ kyllä ☐ ei	Tavoiteväri(t)							
Allergiat, tatuoinnit:	Hiuspohja ☐ terve ☐ ärtynyt ☐ allergiatesti tehty	Käytettävät tuotteet	Väri nro(t)	Värin määrä	Hapete H ₂ O ₂	Hapetteen määrä	Vaik. aika	Levitys järj.	Esipigm./ jälkiväri
Hiusten paksuus, määrä,	☐ hennot ☐ normaali ☐ paksut	Koko väri							
pituus	☐ vähäinen ☐ normaali ☐ runsas	Tyvi							
	☐ lyhyet ☐ puolipitkät ☐ pitkät	Pituus							
Piirrä asiakkaan toivoma hius -/ värillinen, kampaussuunnat ja pyönteet		Latva							
		Massa yht.							
Hiuksissa olevat käsitte- lyt (myös kotivärjäykset)		2. väri							
☐ kiharakäsittely, milloin _____									
☐ värjäykäsittely, mikä/ milloin _____									
☐ värinpoistot / vaalennusvärjäykset _____									
☐ hoitokäsittelyt _____									
Merkitse kuvaan hiusten kunto, nykyinen hiustenväri sekä luonnonväri.		Piirrä ja / tai numeroi väri- ja leikkaussuunnitelma							
									
Harmausaste ☐ ei ☐ alle 30% ☐ 30-50% ☐ yli 50%		Ajan käyttö: värin levitys _____							
Hiusten kampaustapa kotona ☐ annetaan kuivua ☐ föönaus ☐ rullat		Koko työprosessiin käytetty aika: tavoite: _____ toteutunut: _____							
☐ kiharrin ☐ muotoiluraudat ☐ muu mikä _____		Kotihoito-ohjeet _____							
		Seuraava aika: _____ / _____ Klo. _____							

Kuva 3: Värjäyskäsitteilyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeen lopullinen versio

5.3 Palvelutapahtuman arviointilomake

Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake on kaksipuolinen. Lomakkeen käänttöpuolella on palvelutapahtuman arviointilomake, jossa arvioinnin kohteet (mitä arvioidaan) ja arviointikriteerit (miten osataan), ovat uudistetun opetussuunnitelman yleisen osan ja oppilaitoskohtaisen hiusalalan opetussuunnitelman mukaiset. Koulutuskeskus Salpauksessa käytössä olleet hiusalalan asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeet eivät kaikki sisältäneet palvelutapahtuman arviointilomaketta. Näitä lomakkeita voidaan käyttää myös ammattiosaamisen näytön arvioinnissa dokumentoinnin välineenä. Lopullisen ammattiosaamisen näytön arvosana kirjataan lisäksi Opetushallituksen hyväksymälle viralliselle ammattiosaamisen näytön arvioinnin dokumentointilomakkeelle.

Opinnäytetyönä Koulutuskeskus Salpaukselle valmistuneiden hiusalalan asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeita käytetään koko hiusalalan opintojen ajan sekä oppimisen ohjaamisen että arvioinnin välineenä. Palvelun arviointilomakkeeseen voivat sekä opiskelija, opettaja sekä työelämän edustaja suorittaa työn arvioinnin sekä dokumentoida suoritettu palvelutapahtuma. Oppitunnilla tehty harjoitetyö tai oppilaitoksen asiakaspalvelussa suoritettu työ arvioidaan opiskelijan ja opettajan näkökulmasta. Ammattiosaamisen

näytössä työssäoppimisjakson yhteydessä arvioinnin lomakkeeseen kirjaa työpaikkaohjaaja ja opiskelija. Myös opettaja arvioi ammattiosaamisen näytön omalta osaltaan, vaikka ei itse olisikaan mukana näyttötilanteessa. Lopullisen arvosanan päättää opettaja ottaen huomioon opiskelijan itsearvioinnin sekä työpaikkaohjaajan arvion opiskelijan osaamisesta. (Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia 2010: 25.)

Hiusalan opetussuunnitelman perusteiden päivittäminen sisälsi uudistuksia myös opiskelijan arvioinnissa. Muutokset joita hiusalan perustutkinnon päivittäminen toi muun muassa tullessaan, olivat arvioinnin kohteiden vähentyminen kuudesta neljään, arviointiasteikon muuttaminen 5-portaisesta 3-portaiseksi sekä elinikäisen avaintaitojen käyttöön ottaminen. Arvioinnin kohteet olivat aikaisemman opetussuunnitelman perusteiden mukaan: työprosessin hallinta, työtehtävän hallinta, työn perustana olevan tiedon hallinta, kaikille aloille ydinosaminen ja yhteiset painotukset. Opiskelijan osaaminen arvioitiin aikaisemmin käyttäen asteikkoa kiitettävä (5), hyvä (4-3) ja tyydyttävä (2-1). Vastaavaa asteikkoa käytettiin myös arvioitaessa ammattiosaamisen näyttöjä. (A 603 / 2005: 10 §). Kuvassa 4 on lähtötilanne hiusten värjäyskäsittelyjen arviointilomakkeesta, jota lähdin muokkaa päivitetyyn, hiusalan opetussuunnitelman mukaiseksi. Lomakkeessa ovat arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit vanhan hiusalan opetussuunnitelman mukaiset.

VÄRIKÄSITTELYN ARVIOINTI

Arviointi-kohteet	Opiskelijan itsearviointi Perustelut	Opettajan arviointi Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> * suunnittelu * toteuttaminen * ajankäyttö ja itsearviointi 		
Työtehtävän hallinta <ul style="list-style-type: none"> * hiusten värin / kunnan määrittely * värin ja tekniikan valinta * esikäsittelyn tuntemus * värin levitys * välik- ja tuntemus ja hyödyntäminen * taloudellinen toiminta 		
Tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> * väriopin hyödyntäminen * kosmetiikan kemian hyödyntäminen * asiak. tyylin tukeminen * muoti * käsitteet 		
Työturvallisuuden hallinta <ul style="list-style-type: none"> * käyttöohjeiden noudattaminen * hygienia ja ergonomia * työvälineiden ja -ympäristön siisteys 		
Ydinosaminen ja yhteiset painotukset <ul style="list-style-type: none"> * ongelmanratkaisu * vuorovaikutustaidot * yrittäjyys 		
Arvosana		

Kuva 4: Värjäyskäsittelyn arviointilomake vanhan hiusalan opetussuunnitelman mukaan

Edellä mainitut opiskelijan arviointiin kohdistuvat muutokset, tarkistetussa hiusalan opetussuunnitelmassa, toivat myös tarpeen Salpauksen hiusalan asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeiden päivittämiseksi. Arvioinnin kohteet opinnäytetyönä valmis-
tuneissa lomakkeissa ovat tarkistetun hiusalan opetussuunnitelman mukaiset: työprosessin hallinta, työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta, työn perustana olevan tiedon ja elinikäisen oppimisen avaintaitojen hallinta. Arviointikriteerit ovat lomakkeessa tyydyttävä T1, hyvä H2 ja kiitettävä K3. (Opetushallitus 2009: 135.) Koska asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeita käytetään myös opetustuntien aikana, lisäksi lomakkeeseen arviointikohteiksi suoritettu S ja hylätty 0. Muutokset joita tein aikaisempaan arviointilomakkeeseen koskivat lähinnä arvioinnin kohteita. Monesta asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeesta palvelutapahtuman arviointilomake puuttui kokonaan ja työstin ne uuden hiusalan opetussuunnitelman mukaiseksi. Kaikkiin arviointilomakkeisiin lisäksi asiakkaalta saadun palaute osion, johon asiakas tai opiskelija voi kirjata asiakkaan palautteen työn tavoitteen saavuttamisesta. Palvelutapahtuman arviointilomakkeisiin lisäksi Koulutuskeskus Salpauksen logon, merkinä siitä, että opinnäytetyönä syntyneet hiusalan asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeet on hyväksytty Salpauksen pedagogisen strategian mukaisesti tehdyksi. Kuvassa 5 on oppimisen ohjaamisen välineeksi tarkoitettu palvelutapahtuman arviointilomake, joka on tarkoitettu käytettäväksi värjäyskäsittelyjen arvioinnissa. Värjäyskäsittelyjä hiusten lisäksi tehdään hiusalan ammatillisen perustutkinnon opinnoissa myös partaan, silmäripsille ja kulmakarvoille.

Liite 20

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI - VÄRJÄYSKÄSITTELYT		
Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> Värjäyskäsittelyn suunnitteleminen Värjäyskäsittelyn toteuttaminen Hiusten peseminen huomioiden värjäysmenetelmä Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus Itsearviointi ja ajankäyttö Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> Värjäysvälineiden hallinta Työvälineiden/laitteiden käytön hallinta Värjäykseen liittyvien tuotteiden käytön hallinta Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> Väriopin hyödyntäminen Värjäyksen kemian tietoperustan hallinta Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen Hiusmuodin huomioon ottaminen Ammattikäsitteiden käyttö Tiedon hankinta 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutus ja yhteistyö Oppiminen ja ongelmanratkaisu Ammattietiikka Terveys, turvallisuus ja toimintakyky Estetiikka Kestävä kehitys Matematiikka ja luonnontieteet Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 37 - 42.)

Kuva 5: Hiusten värjäyskäsittelyjen palvelutapahtuman arviointilomake uuden hiusalan opetussuunnitelman 2009 mukaan

Opiskelutilanteissa arviointia voidaan suorittaa myös pienryhmissä tai koko ryhmän yhteisarvioinnilla. Tällaisella jatkuvalla itsearvioinnilla sekä opettajan tai luokkatovereiden kanssa yhteisarvioinnilla, opiskelija on paremmin tietoinen siitä, mitkä ovat hänen vahvuutensa, mitä on vielä opittava ja mikä on työn tai oppimisen tavoite. Opiskelija arvioi ensin oppimistaan ja tehdyn työprosessin onnistumista itsenäisesti ja sen jälkeen palauttaa lomakkeen opettajalle. Kirjallisen arvioinnin lisäksi työstä voidaan antaa myös sanallista palautetta. Tällaisella arviointitavalla pyritään kehittämään opiskelijan itsearviointitaitoa. Lomakkeen loppuun lisäsin vielä kohdan, johon voi kirjata asiakkaalta saadun palautteen.

Konstruktivistisessa oppimiskäsityksessä yhtenä oppimisen arviointimenetelmänä käytetään oppijan jatkuvaa arviointia. Jatkuvalla arvioinnilla tarkoitetaan koko opintojakson kestävää opiskelijan seuranta, jossa ei arvioida pelkästään koetilanteita. Luotettavan arvioinnin saamiseksi koko opintojen ajan voidaan lisätä käyttämällä arviointilomaketta, johon on koottu arvioinnin osa-alueet ja arviointikriteerit. (Tynjälä 1999: 178.)

Opetustyössä olen huomannut, että myös sanallinen palaute on arvioinnissa tärkeää, opiskelija ja opettaja pystyvät selvemmin perustelemaan valintansa. Opiskelijoille jää myös paremmin mieleen palautekeskustelutilanteessa selvitettyt työn ongelmakohdat. Myös ilmeillä, eleillä ja äänenpainoilla on oma merkityksensä palautekeskustelussa. Hyvä palaute on toista kunnioittavaa ja rakentavaa. Näille arviointilomakkeille opettaja voi antaa arvioinnin kirjallisesti ja perustella palautetta lisäksi vielä palautekeskustelussa suullisesti.

6 Opinnäytetyön valmistumisprosessi

Opinnäytetyöni aihe sai alkunsa maaliskuussa, keväällä 2010, jolloin opettajakollegat keskustelivat uuden opetussuunnitelman työstämisestä ja siihen liittyvistä muutoksista. Sivusta seuraten hiusalan opetussuunnitelman päivittämistä totesin sen olevan työlästä puuhaa. Niinpä päätin ehdottaa olisiko jotakin työtehtävää, joka hyödyttäisi tarkistettua opetussuunnitelmaa ja jota voisin hyödyntää opinnäytetyössä estenomin opinnoissani. Ehdotuksia tuli monia, mutta hiusalan työsuunnitelmalomakkeiden päivittäminen ajantasaiseksi, sekä osaksi uusien valmistaminen tuntui mielenkiintoisimmalle. Hiusalan asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeet olivat vanhan opetussuunnitelman mukaisia, joten lomakkeiden päivittämiselle oli todellinen tarve.

Opinnäytetyösuunnitelman esittelin huhtikuun lopussa 2010, jolloin minulla oli jo aika selkeä kuva opinnäytetyön rungosta. Keväällä tutustuin opinnäytetyöni teoriapohjaan. Asiakasanalyysi- & työsuunnittelulomakkeisiin tulevia toivottuja muutoskohteita kyselin opettajakollegoilta sekä tein omaa havainnointia opetustyössä. Kesällä valmistuivat alustavat lomakepohjat joita testataan käytännössä opetustyössä syksyllä 2010.

6.1 Lomakkeiden suunnitteluvaihe

Hiusalan analyysi- & työsuunnitelmalomakkeiden valmistusprosessin aloitin ensin tarkkailemalla ja kyselemällä opiskelijoilta työsuunnitelmalomakkeiden hyödyllisyydestä. Osa opiskelijoista oli sitä mieltä että ne ovat työläitä täyttää. Toisten opiskelijoiden mielestä lomakkeet ovat tarpeellisia ja harjoitetyö tulee paremmin suunniteltua eikä työn prosessointi hyvän suunnittelun jälkeen tuota vaikeuksia. Opettajakollegoilta tiedustelin analyysi- ja työsuunnitelmalomakkeiden päivytykseen toiveita. Opiskelijan ja asiakkaan nimi sekä päivämäärä, jolloin työ on suoritettu, olivat ensisijaiset toiveet, jotka lomakkeisiin toivottiin tulevan. Eri tutkinnon osien välinen integrointi työsuunnitelmalomakkeiden päivittämisessä oli myös toivottavaa. Tarkistetun opetussuunnitelman mukana tuli arvioinnin kohteiden vähentyminen kuudesta neljään sekä arviointiasteikon muuttuminen 5-portaisesta 3-portaiseksi. Tämä uudistus toi toiveen palvelutapahtuman arviointilomakkeen päivittämisestä.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan olin suunnitellut aloittavani asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeiden työstämisellä, joka tuntui mielekkäimmältä osalta opinnäytetyötä. Suunnitelmiin tuli kuitenkin muutos, koska miettiessäni lomakkeiden muotoa, huomasin että minulla oli perustiedoissa puutteita. Tiedän kyllä, mitä työelämä vaatii parturi-kampaajan ammattiin valmistuneilta opiskelijoilta, mutta mitkä olivat hiusalan uuden opetussuunnitelman tämänhetkiset tavoitteet ja sisällöt, siitä minun piti ottaa ensin selvää. Apua oli myös Toiminnallinen opinnäytetyö -kirjasta jossa ohjeistettiin tutustumaan ensin teoriapohjaan ja sen jälkeen vasta tekemään itse tuotosta (Vilka & Airaksinen 2003: 43).

Tutustumalla Opetushallituksen, hiusalan perustutkintoa koskevaan ammatillisen hiusalan perustutkinnon perusteisiin, Koulutuskeskus Salpauksen opetussuunnitelman yhteiseen osaan sekä Salpauksen pedagogiseen strategiaan, sain pohjan sille, mitä uudistuksia opetussuunnitelman päivittäminen toi tullessaan. Tutustuin myös kirjallisuuteen, jotka käsitelivät erilaisia oppimiskäsityksiä. Luin kirjallisuutta jotka käsitelivät tällä hetkellä Salpauksessa käytössä olevaa oppimiskäsitystä, konstruktivistista oppimista. Samalla tuli tutustuttua myös erilaisiin opetus- ja oppimistyyliin sekä opiskelijoiden motivointiin. Mietin samalla oppimisen yhtenäisyyksiä omasta työelämästä tullessiin kokemuksiin. Sen jälkeen tutustuin Koulutuskeskus Salpauksen johtokunnan 20.5.2010 hyväksymään, Opetushallituksen päätösten mukaisen, hiusalan perustutkinnon, parturi-kampaajan koulutusohjelman, opetussuunnitelman perusteisiin. Päivitetyn opetussuunnitelman yhteisen osan, Salpauksen pedagogisen strategian, hiusalan perustutkinnon perusteiden ja oman työelämän kokemuksen yhdistelmällä aloin työstämään hiusalan analyysi- & työsuunnitelmalomakkeita.

6.2 Asiakasanalyysi- työsuunnitelmalomakkeiden työstäminen

Lomakkeiden työstäminen ei ollutkaan niin helppoa kuin olin ennalta ajatellut. Kaikki ne kysymykset ja kuvat, jotka olin suunnitellut lomakkeisiin laitettavan, olikin hankala saada sovitetuksi A4- kokoiselle paperille. Lomakkeisiin käytin kuvia, joita löysin opetusmateriaaliksi tarkoitettusta kirjasta *Muoto-oppi*, *Schwarzkopfin Ask-opetusmateriaalista* sekä *Salpaoksen* hiusalan omasta opetusmateriaalista. Osan kuvista työstin itse. Ensimmäisten lomakeversioiden valmistuttua näytin niitä opettajakollegoille. Muutamia lisäyksiä tuli niihin lisää, kuten asiakkaan allergioista tiedustelut muutamaan muuhunkin lomakkeeseen kuin värjäyskäsittelyjä koskevaan lomakkeeseen. Samoin värjäyskäsittelyjen taulukko koettiin aluksi epäselväksi, koska aiemmin ei sellaiseen ollut totuttu. Siksi lisäsin vielä visuaalisille oppijoille, aiemmin tutuksi tulleen, hiusta muistuttavan kuvion lomakkeeseen.

6.3 Lomakkeiden valmistuminen

Lomakkeet valmistuivat kesän 2010 aikana. Ennen hiusalan opiskelijoiden opintojen alkua, syksyllä 2010, esittelin valmistuneet lomakkeet työelämän yhteyshenkilölle. Hän pyysi tekemään muutamia tarkistuksia arviointilomakkeen arviointikohteisiin, tarkistukset liittyivät elinikäisen oppimisen avaintaitoihin. Hiusalan ammatillisen koulutuksen alettua elokuussa 2010 lomakkeet otettiin koekäyttöön. Sieltä tulleiden opettajakollegoiden ja opiskelijoiden palautteiden perusteella niihin tehtiin seuraavanlaisia muutoksia. Värjäys- ja permanenttikäsittelyiden työsuunnitelmalomakkeeseen oli lisätty kohta, jossa asiakas allekirjoituksellaan vahvistaa, että hänelle on annettu riittävästi tietoa palvelun turvallisuudesta, poistettiin. Opiskelijoiden mielestä allekirjoitus herättää asiakkaissa epäluottamusta palvelun tekijää kohtaan. Ehdotuksena esitettiin erillistä turvallisuustiedotetta. Hiusta muistuttavasta kuvasta poistettiin katkoviivat, jotka kuvasivat hiuksen eri osia, tyvi- ja latvaosaa sekä hiuksen pituutta. Opiskelija voi itse merkitä hiuksen kunnon vaihtelun eri osissa. Ongelmakohtana koekäytössä olevissa lomakkeissa pidettiin myös tilan ahtautta piirtämistä vaativissa kuvissa. Tätä ongelmaksi koettua kohtaa korjasin vähentämällä lomakkeessa olevia pään kuvia sekä pienentämällä niiden kokoa.

Olen itse testannut lomakkeita hiusalan opetuksessa syksyn 2010 aikana. Lomakkeet ovat olleet käytössä sekä oppituntien aikana että kampaukset ja ehostus-ammattiosaamisen osanäytössä. Joitakin muutoksia olen käyttökokemusten perusteella joutunut lomakkeisiin tekemään. Ammattiosaamisen näyttö toi ehostuksen työsuunnitelmalomakkeeseen muutoksen ajankäytön hallinnasta. Lomakkeeseen lisäsin kohdan jossa tiedustellaan ehostuksen aloittamisen ja työn päättymisen ajankohtaa. Ajan kirjaamisella lomakkeeseen voidaan todentaa, onko opiskelija noudattanut ehostuksen ammattiosaamisen näyttöön ennalta sovittua aikaa. Epäkohtana olen havainnut lomakkeiden tulostamisen musta-

valkoisena. Esimerkiksi värien tummuusastetta on vähennettävä, koska tulostettaessa otsikkotekstit eivät ole riittävän selkeitä. Lomakkeissa olevien päänkuvia on edelleen pienennettävä, että kuviin mahtuisi paremmin piirtämään kehä- ja muotolinjat.

7 Opinnäytetyön arviointi ja tavoitteiden saavuttaminen

Mielestäni hiusalan asiakasanalyysi- & työsuunnitelmalomakkeet muuttuivat suunnitelmien ja tavoitteiden mukaisesti. Lomakkeista tuli tavoitteideni mukaisesti visuaalisesti selkeämpiä, yhtenäisiä, työelämälähtöisiä ja noudattavat konstruktivistista oppimisenäkemyksiä sekä arviointilomakkeet ovat uuden hiusalan opetussuunnitelman mukaisia. Analyysi- ja työsuunnitelmalomakkeissa näkyy työelämälähtöisyys, sillä lomakkeita laatiessa mietin, millaisia tilanteita vuosien varrella olen itse kohdannut opetustyössä sekä työelämässä parturi-kampaajana. Mietin myös parturi-kampaajan liiketyössä työprosessin etenemistä ja laadin asiakasanalyysilomakkeen kysymykset siinä järjestyksessä, missä ne yleensä tulee tehtyä suullisesti työelämässä. Peilasin lomakkeen kysymysten laadinnassa työelämää, ammattitaitovaatimuksia ja koulutuksen pedagogista strategiaa, konstruktivistista oppimisenäkemyksiä ja uutta opetussuunnitelmaa. Pyrin tekemään asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeista sellaisia, että myös opintojensa alkumetreillä oleva opiskelija osaisi täyttää lomaketta mahdollisimman pitkälle itsenäisesti. Tunne ja tietoisuus ”oppimisen oppimisesta” parantaisivat näin oppimistuloksia.

Opinnäytetyönä valmistuneet hiusalan asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeista sain palautetta opettajakollegoilta sekä hiusalan opiskelijoilta. Työelämän edustajana toiminut Heljä Stolt antoi lopullisen arvion ja hyväksynnän tämän opinnäytetyönä valmistuneisiin asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeisiin syyskuussa 2010. Heljä Stolt toimii hiusalan ammatillisten aineiden lehtorina Koulutuskeskus Salpauksessa Lahdessa. Hiusalan opetustyöstä hänelle on kertynyt kokemusta 36 vuoden ajalta. Heljän mielestä lomakkeiden yhdenmukaisuus oli selkeä muutos aiempiin lomakkeisiin verrattuna. Lomakkeiden ulkoasuun ja asiakkaalta tehtäviin tiedusteluihin ja työsuunnitelmiin tehdyt muutokset, verrattuna käytössä olleisiin, vievät oman aikansa niihin totutella.

Värjäyskäsittelyjen työsuunnitelmalomakkeen taulukon toimivuus käytännössä epäilytti työelämäedustajaa. Epäily johtui siitä, koska aiemmin taulukkoa ei ole käytetty Salpauksessa käytössä olleissa hiusalan asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeissa. Sovittiin niin, että katsotaan miten taulukko toimii käytännössä ja tehdään sitten muutoksia jos tarvetta ilmenee. Lomakkeiden teksti oli työelämän edustajan mielestä selkeää ja eteni loogisesti. Hyvänä puolena työelämän edustajana toiminut Heljä piti lomakkeissa siitä, että kaikissa lomakkeissa käytetään samoja ammattitermejä niin tunneilla kuin ammat-

tiosaamisen näytöissä. Näin ammattitermien merkitykset eivät aiheuta ammattiosaamisen näytöissäkään epäselvyyttä.

Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeiden kääntöpuolella olevaa palvelutapahtuman arviointilomaketta opinnäytetyöni työelämäneustaja piti myös hyvänä muutoksena. Aikaisemmin kaikissa työsuunnitelmalomakkeissa ei ollut palvelutapahtuman arviointiin tarkoitettua lomaketta. Lomakkeet ovat työelämän arvioijan mielestä Koulutuskeskus Salpauksessa keväällä hyväksytyyn oppilaitoskohtaisen hiusalan opetussuunnitelman mukaiset ja noudattavat koulun pedagogista strategiaa.

7.1 Mitä opin

Tätä opinnäytetyötä tehdessä opin opettamisesta ja ohjaamisesta paljon asioita joita voin soveltaa opettajana käytännön työssä. Näkemys oppimiseen ja opettamiseen on avartunut huomattavasti. Erilaiset oppimis- ja opetusnäkemykset tulivat opinnäytetyön aikana myös tutuiksi. Opettajana, myös sivutoimisena toimiessa, olisi hyvä tiedostaa erilaisia oppimisteorioita, sillä ne auttavat ymmärtämään erilaisia oppimistyyplejä. Opiskelijan motivointi oli asia mikä alkoi kiinnostaa yhä enemmän tämän opinnäytetyöprosessin aikana. Tutustuessani oppimisen teoriapohjaan, sai arvioinnin ja palautteen merkitys opinnäytetyön aikana vahvistuksen.

Tämän opinnäytetyöprosessin aikana tuli perehdyttyä perusteellisesti hiusalan opetussuunnitelmaan, tutkintojen sisältöihin, arviointiin, tavoitteisiin ja ammattitaitovaatimuksiin. Perehtyminen hiusalan opetussuunnitelmaan perusteellisesti helpottaa jatkossa opetustuntien suunnittelua. Jatko-opintoja, pedagogisia opintoja, silmällä pitäen toivon, että tämän opinnäytetyön aikana opituista opetus- ja oppimistyyleistä on myös tulevien opiskelujeni kannalta hyötyä. Opinnäytetyön valmistumisen aikana opin muokkaamaan kuvia ja lomakkeita yrityksen ja erehdyksen kautta. Jatkossa osaan tehdä opetusmateriaalista mielenkiintoisempia lisäämällä niihin muokattuja kuvia ja lomakkeita, jotka hyödyntävät enemmän kyseistä opetustilannetta. Jos aloittaisin opinnäytetyön tekemisen uudelleen, varaisin enemmän aikaa lomakkeiden testaamiseen käytännössä.

7.2 Työn hyödynnettävyys

Analyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeiden hyödynnettävyys on toivottavaa Koulutuskeskus Salpauksen hiusalan ammatillisen perustutkinnon opinnoissa oppimisen ohjaamisen välineinä. Lomakkeita voidaan käyttää myös ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnin dokumentoinnin apuvälineenä. Lomakkeita voivat käyttää muidenkin koulujen hiusalan ohjaajat ja opettajat hiusalan (parturi-kampaajan) ammatillisissa opinnoissa oppimisen

ohjaamisen välineenä. Tähän asti Salpauksen hiusalan asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeet ovat olleet saatavilla paperiversioina kansioituna. Kaikkiin tutkinnon osiin niitä ei ollut valmistettu lainkaan. Joitakin lomakkeista oli ajan varrella päivitetty, mutta ne eivät olleet saatavilla yhteisessä kansiossa. Nyt uuden hiusalan opetussuunnitelman mukaisesti päivitettyt analyysi- & työsuunnitelmalomakkeet tallennetaan Salpauksen yhteiselle X-asemalle. Sieltä ne ovat Salpauksen hiusalan opettajien helposti tulostettavissa. Samalta verkkosivulta löytyvät myös opetussuunnitelmat ja niihin liittyvät muutkin yhteiset materiaalit. Lomakkeet ovat helposti päivitettävissä tai muokattavissa tarpeen mukaan. Tarvittaessa lomakkeita voidaan tehdä tälle samalle lomakepohjalle lisää. Opinnäytetyönä Koulutuskeskus Salpaukselle valmistuneet oppimisen ohjaamiseen tarkoitetut hiusalan asiakasanalyysi-, työsuunnitelma- ja arviointilomakkeet löytyvät opinnäytetyön lopussa liitteinä (liitteet:1-20).

Lähteet

A 603 /2005 = Asetus ammatillisesta koulutuksesta.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050603>

Helakorpi, S., Olkinuora, A. 1997. Asiantuntijuutta oppimassa. Porvoo: WSOY- Kirjapainoyksikkö.

Helsingin Allergia- ja Astmayhdistys. 2007.
<https://www.kosmetiikka-allergia.fi/artikkelit/hennajahiusvari.aspx> (Viitattu 5.7.2010).

Kauppila, R. 2007. Ihmisen tapa oppia: johdatus sosiokonstruktiiviseen oppimiskäsitykseen. Juva: WS Bookwell Oy.

Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia. 2010. Multiprint Oy.

Koulutuskeskus Salpauksen pedagoginen strategia. 2010. Opiskelijan arvioinnin ja ammat-tiosaamisen näyttöjen toteuttamisperiaatteet. Opetussuunnitelman yhteisen osan liite. 2. Painos.

Kuluttajaviraston julkaisusarja. 10/2006. <http://www.kuluttajavirasto.fi/File/83aa04e0-bd73-4089-9351-a4e2ea65aa9f/Kulutustavarat%20ja%20kuluttajapalvelukset.pdf> (Viitattu 16.7.2010).

Kärki, S-L. 2008. Ammatillisten perustutkintojen kehittämisen periaatteet. OPM:n päätös 2008. (drno 2/2/502/2008).
http://www.oph.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/oph/embeds/30356_Ammatillisten_pt_kehitt.periaatteet_25.2.2008_2_.pdf (Viitattu 11.7.2010).

L 561/2008 = Kuluttajansuojalaki
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780038#l2p3>. (Viitattu 16.7.2010).

L 601/2005 = Laki ammatillisesta koulutuksesta, opiskelijan arviointi.
<http://www.finlex.fi/data/normit/24621-oph3201105su.pdf> (Viitattu 11.7.2010).

L 630/1998 = Laki ammatillisesta koulutuksesta
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>. (Viitattu 11.7.2010).

Luoma, T., Oksman, M. 2006. Hiukset. Leikkaaminen, kampaaminen ja kosmeettinen hoitamminen. 1.-2. Painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Luoma, T., Oksman, M. 2010. Hiukset. Leikkaaminen, kampaaminen ja kosmeettinen hoitamminen. 4.painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Opetushallitus 2010. Tiedote 27/2010. Ajankohtaista ammattikoulutuksessa keväällä 2010.
http://www.oph.fi/download/124991_AjankohtAMkoulutus_T2710.pdf (Viitattu 26.7.2010).

Opetushallitus. Hiusalan perustutkinto, parturi-kampaaja. 2009. Ammatillisen perustutkin-non perusteet. Vaasa: Oy Fram Ab.

Oulun yliopisto.
<http://www oulu.fi/opetkeh/oppimisklinikka/ajattelesivut/visuaalinen.htm> (Viitattu 15.7.2010).

Rauste-von Wright, M. 1997. Opettaja tienhaarassa. Juva: WSOY- Kirjapainoyksikkö.

Seikkula-Leino, J. 2007. Opetussuunnitelmaudistus ja yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen, Opetusministeriön julkaisuja 2007:28.

Tynjälä, P. 1999. Oppiminen tiedonrakentamisena: konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kirjayhtymä Oy Tampere: Tammer-paino.

Vilka, H., Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kuvat

Kuva 1: Värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- työsuunnitelmalomake ennen muokkaamista	16
Kuva 2: Hiusten värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake päivittämisen jälkeen, ennen palautteiden pohjalta tehtyjä muutoksia	19
Kuva 3: Värjäyskäsittelyjen asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomakkeen lopullinen versio.....	23
Kuva 4: Värjäyskäsittelyn arviointilomake vanhan hiusalan opetussuunnitelman mukaan	24
Kuva 5: Hiusten värjäyskäsittelyjen palvelutapahtuman arviointilomake uuden hiusalan opetussuunnitelman 2009 mukaan.....	25

Liitteet

Liite 1 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Ehostaminen	35
Liite 2 Palvelutapahtuman arviointi - Ehostaminen	36
Liite 3 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Hiusten leikkaaminen	37
Liite 4 Palvelutapahtuman arviointi - Hiusten leikkaaminen	38
Liite 5 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Hiusten lisäykset ja pidennykset	39
Liite 6 Palvelutapahtuman arviointi - Hiusten lisäykset ja pidennykset.....	40
Liite 7 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Hoitokäsittelyt	41
Liite 8 Palvelutapahtuman arviointi - Hoitokäsittelyt	42
Liite 9 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Kampaukset.....	43
Liite 10 Palvelutapahtuman arviointi - Kampaukset	44
Liite 11 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Kulmien muotoilu ja värjääminen	45
Liite 12 Palvelutapahtuman arviointi - Kulmien muotoilu ja värjääminen.....	46
Liite 13 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Partakäsittelyt	47
Liite 14 Palvelutapahtuman arviointi - Partakäsittelyt	48
Liite 15 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Permanenttikäsittelyt	49
Liite 16 Palvelutapahtuman arviointi - Permanenttikäsittelyt	50
Liite 17 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Tyylipalvelut	51
Liite 18 Palvelutapahtuman arviointi - Tyylipalvelut	52
Liite 19 Asiakasanalyysi- ja työsuunnitelmalomake - Värjäyskäsittelyt	53
Liite 20 Palvelutapahtuman arviointi - Värjäyskäsittelyt	54

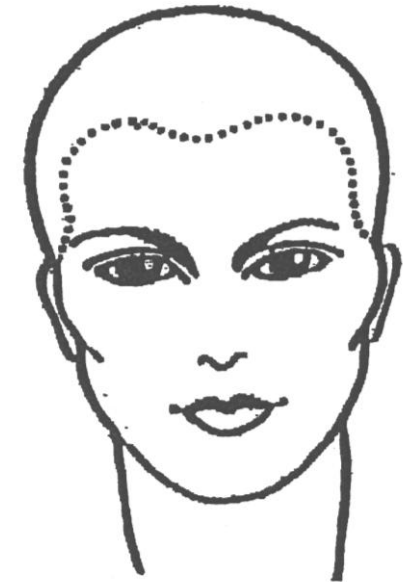
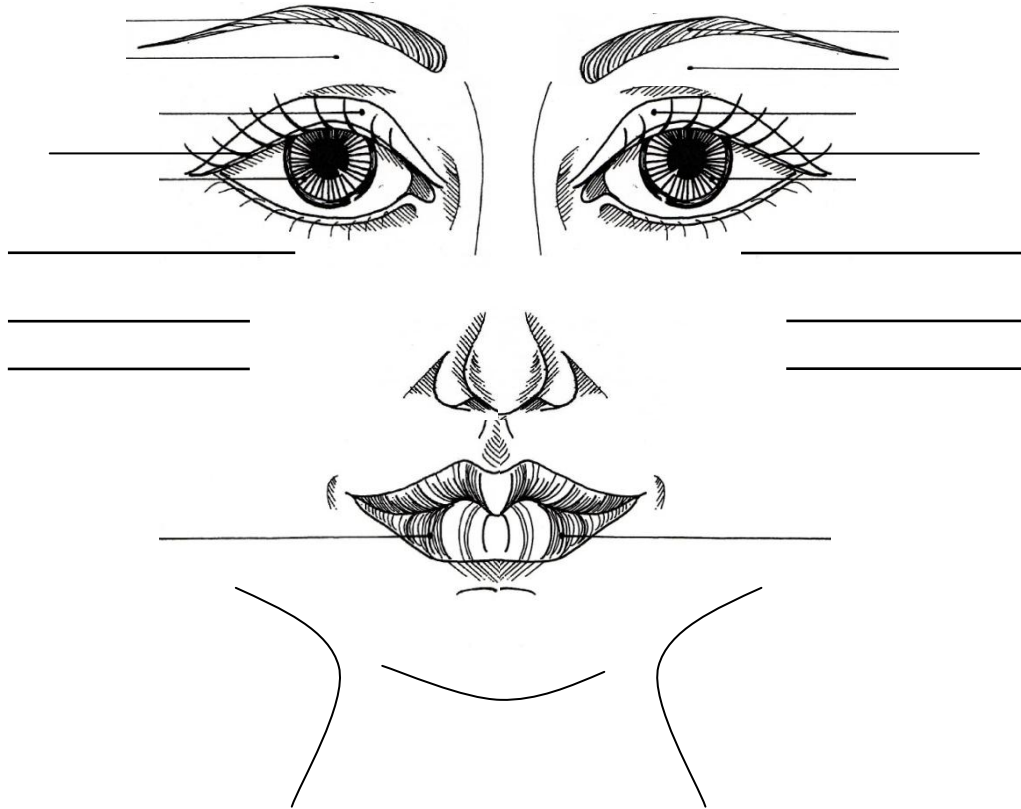
EHOSTUS

ASIAKASANALYYSI JA TYÖSUUNNITELMA

Asiakkaan toiveet		Huomioitavaa: ihovirheet / allergiat		Opiskelija _____
Kasvojen muoto		Korostettavaa / Lievennettävää		Luokka _____
Silmien muoto		Työjärjestys		Asiakas _____
Suun muoto				Puh. _____
Ihotyyppi		Ajan käyttö: suunnitel- tu:	Alkamisaika: Päättymisaika	Pvm. _____
				Ehostuksen käyttötarkoitus:

Värit ja kirjoita käytettävät tuotteet (sävyt / numerot).

Merkitse kuvaan korostusten, varjostusten ja poskipunan alueet.

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – EHOSTUS

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Ehostuksen suunnitteleminen • Ehostuksen toteuttaminen • Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Ehostusvälineiden käytön hallinta • Tekniikoiden hallinta • Tuotteiden käytön hallinta • Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan tyylin tukeminen • Muoto-opin hyödyntäminen • Muodin huomioon ottaminen • Tiedon hankinta • Kestävä kehitys 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Ammattietiikka • Estetiikka • Ajankäyttö • Terveysten, turvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 31 – 36.)

HIUSTEN LEIKKAAMINEN

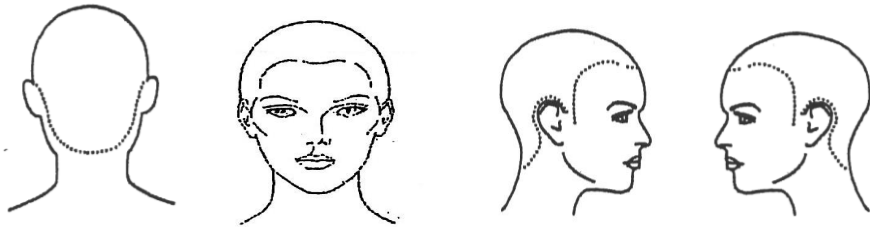
ASIAKASANALYYSI

Asiakkaan toive
Kasvatustavoitteet

Hiusten paksuus, määrä, taipuisuus

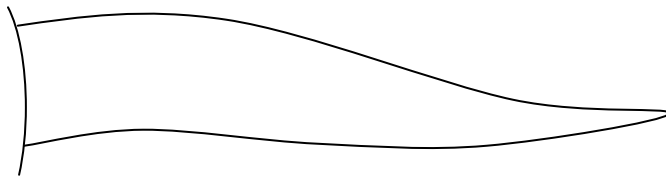
hennot keskipaksut paksut
 vähän normaali runsas
 suorat laineikkaat kiharat

Piirrä muoto- ja kehälinjat, kampaussuunnat, pyörteet ja jakaus ennen hiusten leikkaamista.

Huomioon otettavat muoto-opilliset seikat

Hiusten kunto ja taipuisuus
Hiusten pituus

Hiuksissa olevat käsitte-lyt ja niiden vaikutus toivottuun hiusmalliin:

Kiharakäsittely, milloin _____

Värikäsittely Mikä/ milloin: _____

Hiuspohjan kunto

annetaan kuivua föönaus rullat
 kiharrin raudat muu mikä

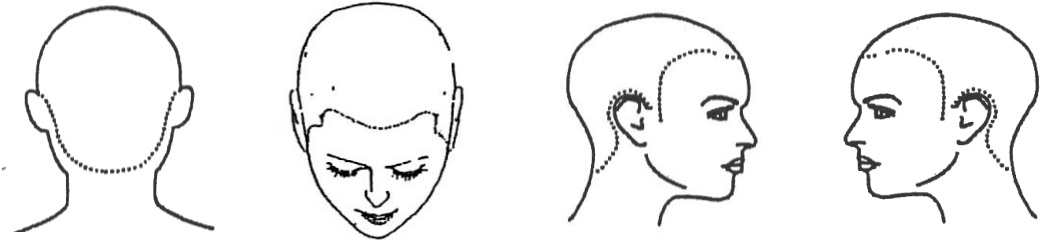
TYÖSUUNNITELMA

Huomioitavaa:

Mahdolliset lisäpalvelut:

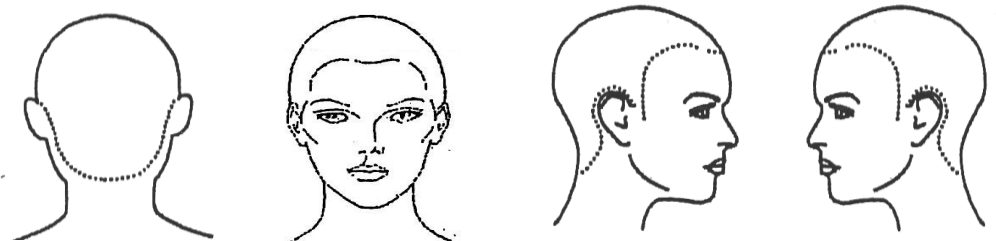
Käytettävät tekniikat ja välineet

Piirrä ja merkitse ositukset, kampaussuunnat ja työn eteneminen

Kirjoita työprosessin vaiheet

Piirrä työn tavoitteet, painopisteet, hiusten pituus ja kampaussuunnat

Muotoilu- ja viimeistelytuotteet

Ajan käyttö: suunniteltu: _____ Toteutunut: _____

Seuraava aika: ____ / ____ 2010 Klo. _____

Opiskelija _____

Luokka _____

Asiakas _____

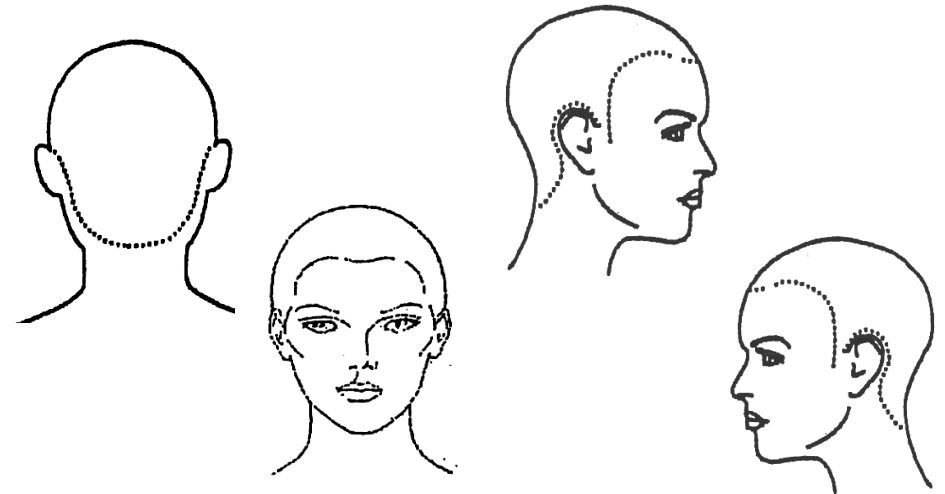
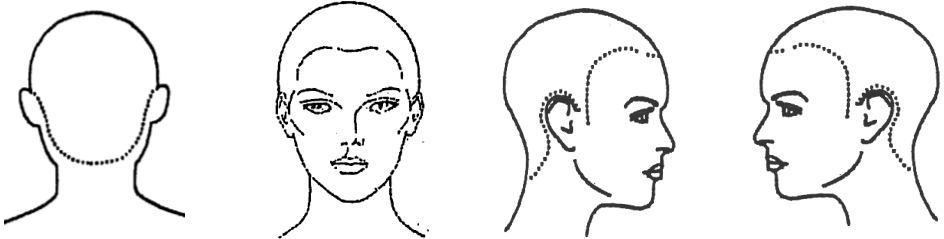
Puh. _____

Pvm. _____

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – HIUSTEN LEIKKAAMINEN

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Hiusten leikkauskäsittelyn suunnitteleminen • Hiusten peseminen ja hiuspohjan hoitaminen asiakkaan tarpeen mukaisesti • Hiuspohjan hieronnan hallinta • Hiusten leikkaaminen suunnitelman mukaan • Hiusten kuivaaminen ja viimeistely • Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Leikkaustekniikoiden hallinta • Työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden käytön hallinta • Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon määrittely • Hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden tiedon hallinta • Tuotteiden tuntemus ja niiden vaikutukset hiuksiin ja hiuspohjaan • Leikkausten ammattikäsitteiden hallinta • Asiakkaan tyylin tukeminen • Muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen • Ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutusten huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin • Tiedon hankinta ja sen soveltaminen työskentelyssä • Kielitaidon hallinta ja hyödyntäminen 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Kestävä kehitys • Estetiikka • Ammattietiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		

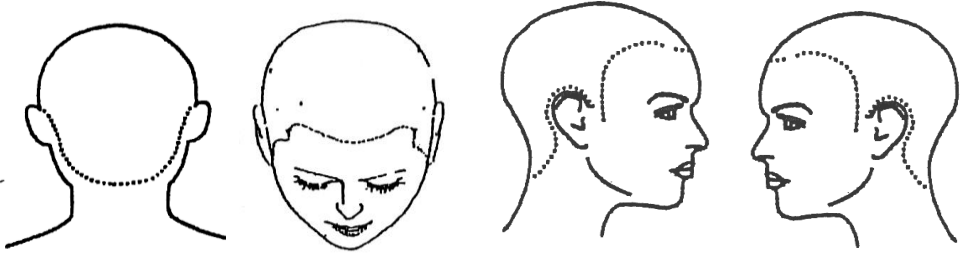
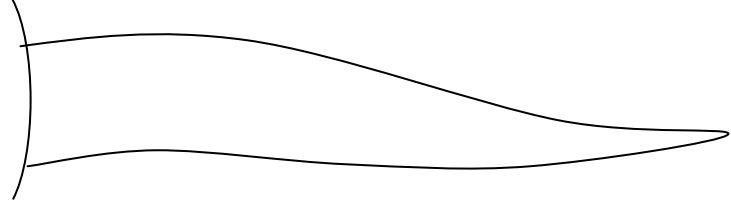
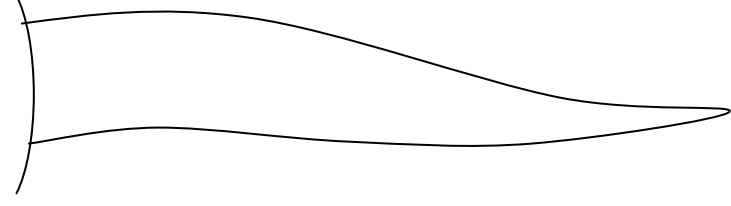
(Hiusalan perustutkinto 2009: 24 - 31.)

HIUSTEN LISÄYKSET JA -PIDENNYKSET		Opiskelija _____	
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA	
Asiakkaan toive	☐ pidennykset kokopäähän ☐ pidennys osittain ☐ tuuhennus ☐ raidoitus ☐ aitohius ☐ kuituhius	Huomioitavaa:	Luokka _____
Menetelmä: Väritoiveet	_____	Esityöt	Asiakas _____ Puh. _____ Pvm. _____
Hiusten	pituus n. _____ cm paksuus _____ Hiukset pesty viimeksi:	Käytettävät tekniikat ja materiaalit sekä lisäyshiusten väri(t)	Pidennykset koko päähän _____ Pidennys osittain _____ Tuuhennus _____ Raidoitus _____ Aitohius _____ Kuituhius _____ Muu, mikä: _____
Hiukset	_____ suoraa _____ laineikkaat _____ kiharat		
Hiuksissa olevat kemialliset käsittelyt, hoitokäsittelyt			
Hiuspohjan kunto		Piirrä työn lopputuloksen tavoite ja numeroi työn eteneminen ja merkitse lisähiusten kohdat	
Muuta huomioitavaa (allergiat, harrastukset)			
Tarvittavat esityöt (hiusten värjäys, hoitokäsittelyt)			
Piirrä kehä- ja muotolinjat, pyörteet, kasvusuunnat		Ajan käyttö: suunniteltu _____ toteutunut _____	
		Kotihoito-ohjeet annettu: _____ Pidennysten tarkistus aika _____ / _____ 2010. Klo. _____	

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – HIUSTENLISÄYKSET JA -PIDENNYKSET

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Muotoilukokonaisuuden suunnitteleminen • Muotoilukokonaisuuden toteuttaminen • Asiakaspalvelu, myynti ja asiakkaan ohjaaminen • Terveysten ja turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Työmenetelmien hallinta • Työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden ja materiaalien hallinta • Tekniikoiden hallinta 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetuntemuksen hyödyntäminen • Ihon ja hiuksen rakenteen anatomian tietojen hyödyntäminen • Tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen muotoilukokonaisuuksissa • Tiedon hankinta ja sen hyödyntäminen 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Ammattietiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 59 - 63.)

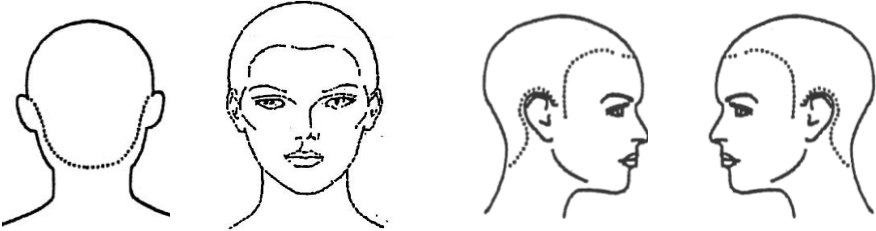
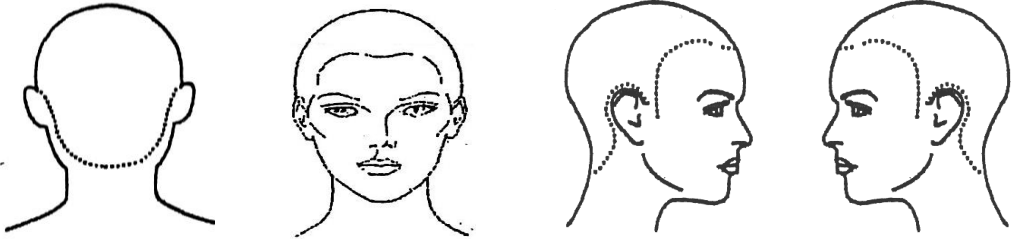
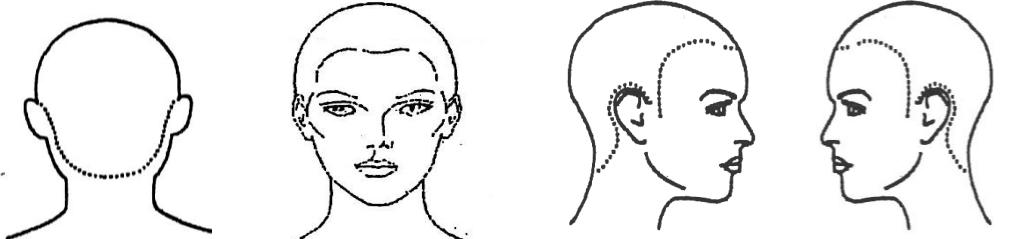
HOITOKÄSITTELYT				Opiskelija _____	
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA		Luokka _____	
Hiuspohjan kunto	___ normaali	___ rasvaista hilsettä	Hoidon tarkoitus	Asiakas _____	
	___ kuiva	___ kuivaa hilsettä		Puh. _____	
	___ rasvainen	___ hilsettä laikuittain,		Pvm. _____	
	___ kutiava	missä _____	Hoitoa tarvitsevat alueet		
	___ punoittava	___ hiustenlähtöä			
	___ näppyjä				
Hiuksen tai hiuspohjan kuntoon vaikuttava lääkitys tai sairaus			Merkitse kuvaan hiuksiin käytettävät hoitotuotteet		
Merkitse kuvaan hiusten rakenneauriot ja syyt.					
Hiuksen paksuus	___ hennot	___ normaalit	___ paksut	Kirjoita työprosessin vaiheet	
Hiusmassan määrä	___ vähän	___ normaali	___ runsas	Ajan käyttö	Tavoiteltu aika: _____
Hiuksiin tehdyt kemialliset käsittelyt				Toteutunut aika _____	
Hiusten kotihoito: (pesu+ hoito) krt/vko, millä tuotteilla? Muotoiluvälineet ja -tuotteet				Hoitotuloksen arviointi	
Aikaisemmin tehdyt hoitokäsittelyt. Mikrokameratutkimus tehty, pvm.				Jatkohoitosuositus	
				Kotihoito-ohjeet	
				Seuraava aika:	/ 2010 Klo.

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – HOITOKÄSITTELYT

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Hoitokokonaisuuden suunnitteleminen • Hoitokokonaisuuden toteuttaminen • Asiakaspalvelu, myynti ja asiakkaan ohjaaminen • Terveysturvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Työmenetelmien hallinta • Työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden käytön hallinta 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Tuotetuntemuksen hyödyntäminen • Ihon ja hiuksen rakenteen anatomian tietojen hyödyntäminen • Tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen • Tiedon hankinta ja sen hyödyntäminen työhön liittyvässä ongelmanratkaisussa 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Ammattietiikka • Terveysturvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 59- 63.)

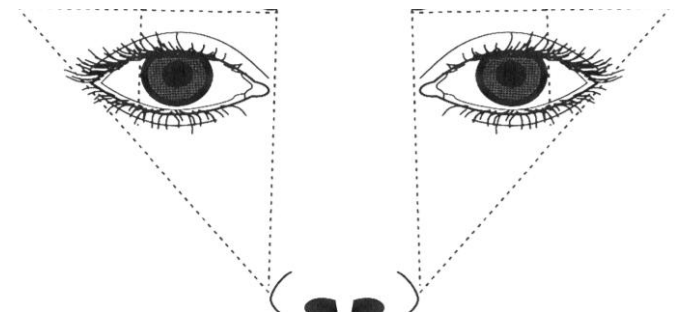
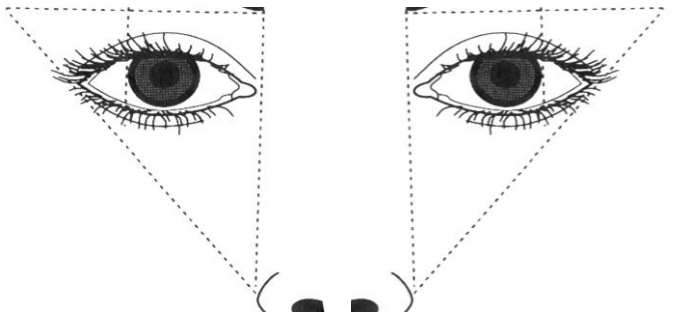
KAMPAUKSET

ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA	
Asiakkaan toive, kampauksen käyttö-tarkoitus		Mahdolliset lisä-palvelut	
Hiusten paksuus, määrä	___ hennot ___ normaalit ___ paksut ___ vähän ___ normaali ___ runsas	Käytettävät hius-lisäkkeet / -koristeet	
Hiusten pituus	_____ cm	Käytettävät tekniikat, välineet ja muotoilutuotteet	
Hiukset	___ suorat ___ taipuisat ___ kiharat		
Piirrä asiakkaan toivoma kampaussuunnitelma, kampaussuunnat, pintarakenne		Piirrä ja merkitse ositukset, rullausuunnat, lisäkkeiden ja koristeiden kiinnityskohdat	
			
Huomioon otettavat muoto-opilliset seikat		Kirjoita työprosessin vaiheet	
Hiuksissa olevat käsitellyt, mikä käsittely ja milloin tehty?	Kihara- / suoristuskäsittely: _____ Värjäyskäsittely(t) _____	Piirrä kampauksen tavoite ja painopiste(et)	
Hiusten kunto ja laatu			
Muuta huomioon otettavaa			
Hiusten kampaustapa kotona	___ annetaan kuivua ___ fön ___ rullat ___ kiharrin ___ muotoiluraudat ___ muu mikä	Käytettävät viimeistelytuotteet ja välineet: Ajankäyttö	suunniteltu: _____ toteutunut: _____

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – KAMPAUKSET

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Kampauksen suunnitteleminen • Hiusten peseminen / tuotetuntemus • Kampauksen toteuttaminen • Kampauksen viimeisteleminen • Asiakaspalvelu, myynti ja asiakkaan ohjaaminen • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, - välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Kampaustekniikoiden hallinta • Työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden käytön hallinta • Koristeen, valkin tai hiuslisän kiinnittäminen • Terveiden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan tyylin tukeminen • Muoto-opin hyödyntäminen • Muodin huomioon ottaminen • Kampausten ammattikäsitteiden hallinta • Tiedon hankinta 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Ammattietiikka • Kestävä kehitys • Estetiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

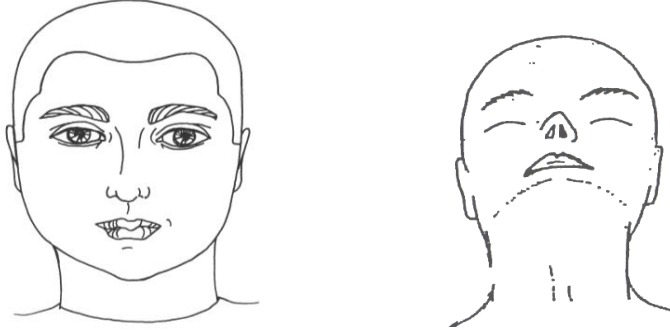
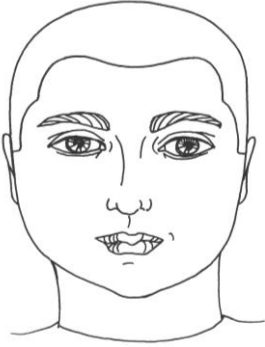
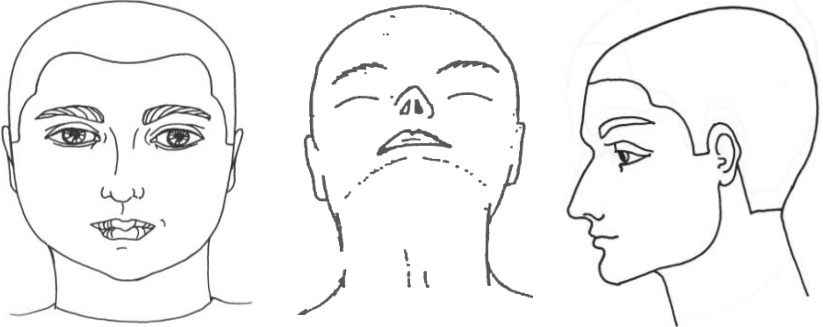
(Hiusalan perustutkinto 2009: 31 - 36.)

KULMAKARVOJEN MUOTOILU JA VÄRJÄÄMINEN, RIPSIENTÄ VÄRJÄÄMINEN			
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA	
Asiakkaan toive		Huomioitavaa:	
Allergiat Tatuoinnit		Mahdolliset lisäpalvelut:	
Kasvojen muoto		Käytettävät välineet ja tuotteet	
Kulmien muoto		Kirjoita työprosessin vaiheet	
Kulmakarvojen muoto ennen muotoilua ja värjäämistä		Piirrä työn tavoitteet.	
Kulmakarvojen muotoiluun vaikuttavat muoto-opilliset seikat			
Muuta huomioitavaa		Kotihoito-ohjeet	
		Seuraava aika:	___ / ___ 2010 Klo.

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – KULMAKARVOJEN MUOTOILU JA VÄRJÄÄMINEN, RIPSIIEN VÄRJÄÄMINEN

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Työn suunnitteleminen • Työn toteuttaminen asiakkaan kasvonpiirteet huomioon ottaen • Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden käytön hallinta • Terveysturvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Väriopin hyödyntäminen • Värjäyksen kemian tietoperustan hallinta • Ihon ja karvan rakenteen tietojen hyödyntäminen • Estetiikka • Ammattikäsitteet • Tiedon hankinta 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Ammattietiikka • Terveysturvallisuus ja toimintakyky • Kestävä kehitys • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 37 - 42.)

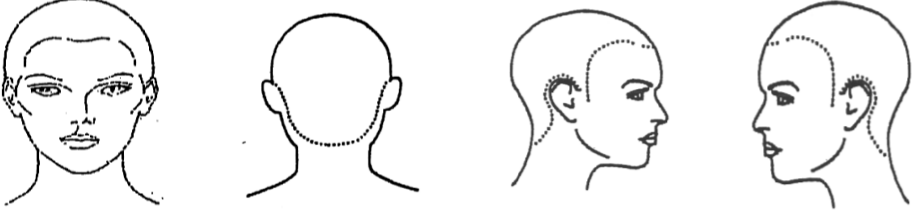
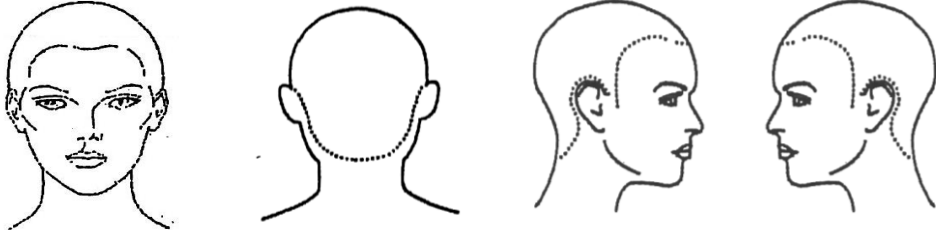
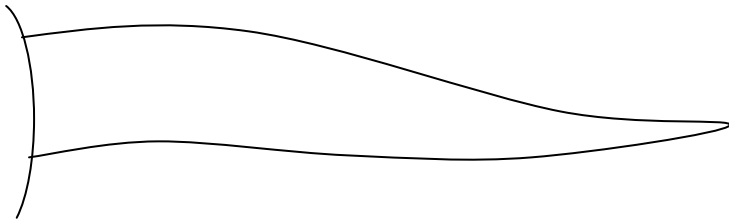
PARRANAJO / MUOTOILU / PARRAN VÄRJÄÄMINEN			
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA	
Asiakkaan toive Kasvatustavoitteet Allergiat		Toteutettava käsitte- ly	___ parranajo ___ parran muotoilu ___ amerikkalainen parranajo ___ parran värjääminen
Parran tiheys ja laatu	___ harva ___ normaali ___ tiheä ___ hieno ___ normaali ___ karkea / lasimainen		Opiskelija _____ Luokka _____ Asiakas _____ Puh. _____ Pvm. _____
Merkitse parran käsitte- lyyn vaikuttavat tekijät	Kasvojen muoto: _____ ___ arvet ___ ihopoimut ___ kasvaimet ___ luomet ___ näppylät ___ ihon arkuus ___ sairaus ___ lääkitys ___ muut mitkä : _____	Käytettävät välineet ja tuotteet	
		Kirjoita työprosessin vaiheet	
		Numeroi työn ete- neminen ja merkitse nuolilla suunnat	
Piirrä ja merkitse ihossa olevat epätasaisuudet, parran kasvusuunnat ja muoto		Piirrä työn tavoitte- na oleva parran muoto	
Parran ajotapa kotona		Viimeistelytyöt ja -tuotteet	
Parran värjääminen Harmausaste	___ k yllä ___ ei	Ajan käyttö	Suunniteltu Toteutunut

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – PARRANAJO, MUOTOILU JA VÄRJÄÄMINEN

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Partakäsittelyn suunnitteleminen • Partakäsittelyn toteuttaminen • Parran muotoileminen ja parranajo asiakkaalle soveltuvasti • Asiakaspalvelu, myynti ja asiakkaan ohjaaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Parranajotekniikoiden hallinta • Työvälineiden käytön hallinta • Partakäsittelyssä tarvittavien tuotteiden käytön hallinta • Terveysturvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta • Ihon ja partakarvan rakenteen ja kasvuvaiheiden tiedon hallinta • Asiakkaan tyylin tukeminen • Muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen • Ihon ja parran anatomia • Kielitaidon hyödyntäminen • Estetiikan ja kestävä kehityksen huomioon ottaminen työssä 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Ammattietiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 24–31; 37 – 42.)

PERMANENTTIKÄSITTELYT

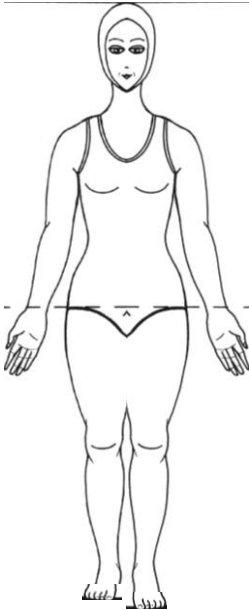
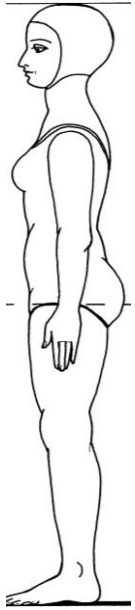
PERMANENTTIKÄSITTELYT			
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA	
Asiakkaan toive permanentille	☐ erittäin loiva ☐ loiva ☐ normaali ☐ kihara ☐ rakennekäsittely ☐ suoristuskäsittely	Mahdolliset lisäpalvelut	
Aikaisemmat kokemukset kiharasta	☐ pysyy hyvin ☐ ei kiharru helposti ☐ liian kihara ☐ muu kokemus		Opiskelija _____ Luokka _____ Asiakas _____ Puh. _____ Pvm. _____
Hiusten paksuus, määrä Hiukset	☐ hennot ☐ normaalit ☐ paksut ☐ vähän ☐ normaali ☐ runsas ☐ suorat ☐ laineikkaat ☐ kiharat	Valittu rullakoko ja tekniikka	Etuosa _____ Pääliosa _____ Sivuosat _____ Takaosa _____
Piirrä asiakkaan toivoma hiusmalli, kampaussuunnat ja pyörteet		Piirrä ja merkitse ositukset, rullaussuunnat ja -järjestys	
			
Hiuspohja Allergiat (hajuste)	☐ terve ☐ ärtynyt ☐ allergiatesti tehty	Kirjoita työprosessin vaiheet	
Hiuksissa olevat käsitellyt: mikä ja milloin tehty (myös kotivärjäykset)	Permanentti tai suoristuskäsittely: _____ Värjäyskäsittely: _____ Vaalennusvärit / värinpoistot: _____	Käytettävät tuotteet	sampoo _____ esihoitoaine _____ permanenttiaine _____ vahvuus _____ vaikutusaika _____ min, lämmössä _____ min kiinnitysaine _____ sekoitussuhde _____ vaikutusaika: _____ min. määrä _____ ml hoitoaine: _____
Hiusten kunto ja laatu Hiusten pituus		Ajan käyttö	Rullaukseen käytetty aika: _____ min Kokonaisaika: Tavoiteltu: _____ Toteutunut: _____
Harmausaste	☐ ei harmaita ☐ alle 30% ☐ 30-50% ☐ yli 50%	Kotihoito-ohjeet	
Hiusten kampaustapa kotona	☐ annetaan kuivua ☐ fön ☐ rullat ☐ kiharrin ☐ rauta ☐ muu mikä	Seuraava aika:	/ 2010 Klo.

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – PERMANENTTIKÄSITTELYT

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Permanenttikäsittelyn suunnitseminen • Permanenttikäsittelyjen toteuttaminen • Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, - välineiden ja materiaalin hallinta /monipuolisuus <ul style="list-style-type: none"> • Rullaustekniikoiden hallinta • Työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden käytön hallinta • Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Permanentin kemian hallinta • Ihon ja hiuksen rakenteen anatomian tietojen hyödyntäminen • Tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen • Ammattikäsitteiden hallinta • Tiedon hankinta 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Ammattietiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Matematiikka ja luonnontieteet • Kestävä kehitys • Estetiikka • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 43 – 48.)

TYYLIPALVELUT

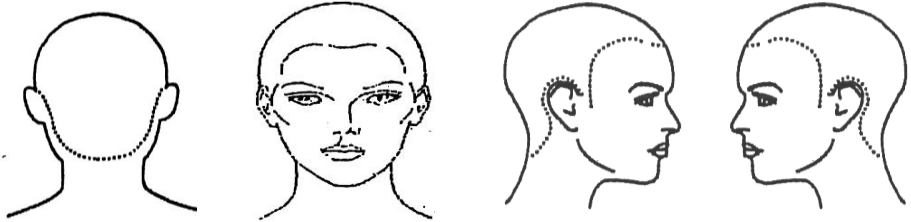
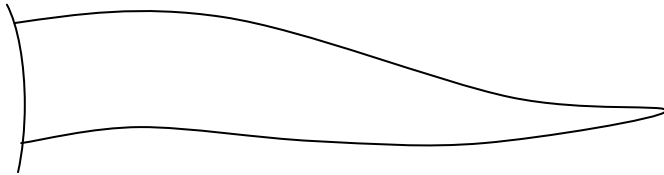
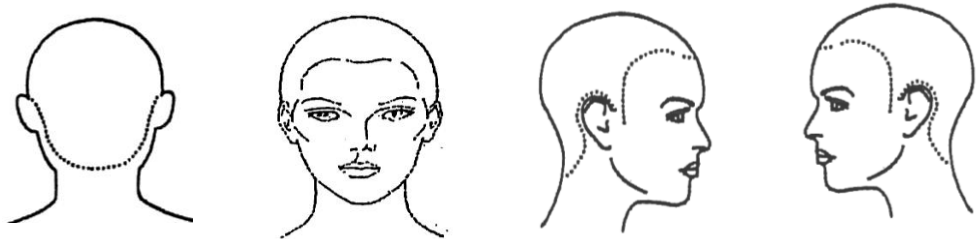
TYYLIPALVELUT			
ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA	
Asiakkaan toive / tarve tyylipalvelulle		Huomioitavaa:	
Oma tyyli, mistä pitää, missä viihtyy		Tyylin uudistuksen toteutus	☐ hiusmallin muutos ☐ hiusvärin muutos ☐ ehostuksen opastusta ☐ pukeutumisneuvontaa ☐ muuta mitä:
Työ / harrastukset Mahd. esiintyminen?		Korostettavia ominaisuuksia	
Muoto-oppi	Pituus _____ Vaatekoko _____ Hartioiden leveys _____ Rinnan päältä _____ Rinnan alta _____ Vyötärö _____ Lantio _____ Selän pituus _____ Jalkojen pituus _____ Vartalon muoto _____ Kasvojen muoto _____ Silmien muoto _____ Silmien väri _____ Suun / huulten muoto _____ Kaula _____ Ihon väri _____ Hiusten pituus _____ Hiusten väri tällä hetkellä. _____ Toive: _____ Tyylipersoona _____	Lievennettäviä ominaisuuksia	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div>
		Tyyliä tukevat: pukeutuminen, ehostaminen, hiustyyli (lisää erillisellä liitteellä)	
Asiakkaan ulkonäköön käyttämä aika / pv	Hiukset: _____ Ihon hoito: _____ Ehostaminen: _____		
Muita asiakkaan esittämiä toiveita		Tyylisuunnitelman avaaminen asiakkaalle	_____ / _____ 2010 klo _____

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI – TYYLIPALVELUT

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Tyyliuunnitelmien laadinta huomioiden asiakkaan tyylin ja toiveet • Tyyliuunnitelman toteuttaminen asiakaslähtöisesti • Asiakaspalvelu, myynti ja asiakkaan ohjaaminen • Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen • Itsearviointi ja ajankäyttö 		
Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta /monipuolisuus <ul style="list-style-type: none"> • Työmenetelmien ja työvälineiden käytön hallinta • Tuotteiden käytön hallinta, tyylipalvelun ja asiakkaan tarpeista katsoen monipuolisesti ja perustellusti 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaan tyylin tulkinta ja tukeminen • Muoto-opin huomioon ottaminen • Estetiikan tyylin, muodin ja kulttuurin huomioon ottaminen • Vartalon ja kasvojen mittasuhteiden ja ominaisuuksien (ihon värin ja piirteiden) huomioon ottaminen ja niiden vaikutukset tyylipalveluissa • Tiedon hankinta hyödyntäen monipuolisia tietolähteitä 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Ammattietiikka • Terveys, turvallisuus ja toimintakyky • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 54 - 58.)

VÄRJÄYSKÄSITTELYT

ASIAKASANALYYSI		TYÖSUUNNITELMA																	
Asiakkaan toive Leikkausmallin muutos		___ koko väri ___ raidat ___ monisävyvärjäys ___ kyllä ___ ei		Mahdolliset lisäpalvelut				Opiskelija _____ Luokka _____ Asiakas _____ Puh. _____ Pvm. _____											
Allergiat, tatuoinnit: Hiuspohja		___ terve ___ ärtynyt ___ allergiatesti tehty		Tavoiteväri(t)															
Hiusten paksuus, määrä, pituus		___ hennot ___ normaalit ___ paksut ___ vähäinen ___ normaali ___ runsas ___ lyhyet ___ puolipitkät ___ pitkät		Käytettävät tuotteet		Väri nro(t)		Värin määrä		Hapete H₂O₂		Hapetteen määrä		Vaik. aika		Levitys järj.		Esipigm./ jälkiväri	
Piirrä asiakkaan toivoma hius -/ värimalli, kampaussuunnat ja pyörteet				Koko väri															
				Tyvi															
				Pituus															
				Latva															
				Massa yht.															
Hiuksissa olevat käsitte- lyt (myös kotivärjäykset)				___ kiharakäsittely, milloin _____ ___ värjäyskäsittely, mikä/ milloin _____ ___ värinpoistot / vaalennusvärjäykset _____ ___ hoitokäsittely _____		2. väri													
Merkitse kuvaan hiusten kunto, nykyinen hius- tenväri sekä luonnonvä- ri.						Piirrä ja / tai numeroi väri- ja leikkaussuunnitelma													
																			
Harmausaste		___ ei ___ alle 30% ___ 30-50% ___ yli 50%		Ajan käyttö: värin levitys _____ Koko työprosessiin käytetty aika: tavoite: _____ toteutunut: _____															
Hiusten kampaustapa kotona		___ annetaan kuivua ___ föönaus ___ rullat ___ kiharrin ___ muotoiluraudat ___ muu mikä _____		Kotihoito-ohjeet		Seuraava aika: _____ / _____ Klo. _____													

PALVELUTAPAHTUMAN ARVIOINTI - VÄRJÄYSKÄSITTELYT

Arvioinnin kohteet	Opiskelijan itsearviointi. Perustelut	Opettajan / työelämän edustajan arviointi. Perustelut
Työprosessin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Värjäyskäsitteilyn suunnitteleminen • Värjäyskäsitteilyn toteuttaminen • Hiusten peseminen huomioiden värjäysmenetelmä • Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus • Itsearviointi ja ajankäyttö • Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työmenetelmien, - välineiden ja materiaalin hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Värjäystekniikoiden hallinta • Työvälineiden/laitteiden käytön hallinta • Värjäykseen liittyvien tuotteiden käytön hallinta • Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen 		
Työn perustana olevan tiedon hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Väriopin hyödyntäminen • Värjäyksen kemian tietoperustan hallinta • Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen • Hiusmuodin huomioon ottaminen • Ammattikäsitteiden käyttö • Tiedon hankinta 		
Elinikäisen oppimisen avaintaidot <ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutus ja yhteistyö • Oppiminen ja ongelmanratkaisu • Ammattietiikka • Terveysten, turvallisuus ja toimintakyky • Estetiikka • Kestävä kehitys • Matematiikka ja luonnontieteet • Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit 		
Arviointi: T1, H2, K3, S, O (hylätty)		
Asiakkaalta saatu palaute:		

(Hiusalan perustutkinto 2009: 37 - 42.)